

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-6-16

Druk nr 216
Warszawa, 1 lutego 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o pomocy państwa w wychowywaniu
dzieci** z projektami aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia.

2. Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
  - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
  - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
  - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.²⁾), jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego, ustawę z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 463 i 1004, z 2015 r. poz. 1274, 1607 i 1767 oraz z 2016 r. poz. 65.

- d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

3. Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym mają otrzymywać świadczenie wychowawcze, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dochodzie – oznacza to dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych;
- 2) dochodzie członka rodziny – oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 1–3;
- 3) dochodzie dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego – oznacza to przeciętny miesięczny dochód uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 1–3;
- 4) dochodzie rodziny – oznacza to sumę dochodów członków rodziny;
- 5) dziecku – oznacza to dziecko własne, dziecko małżonka, dziecko przysposobione oraz dziecko, w sprawie którego toczy się postępowanie o przysposobienie, lub dziecko znajdujące się pod opieką prawną;
- 6) emeryturach i rentach – oznacza to emerytury i renty inwalidzkie oraz renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym renty szkoleniowe, określone w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu

inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, a także uposażenia w stanie spoczynku określone w przepisach prawa o ustroju sądów powszechnych, przepisach o prokuraturze oraz w przepisach o Sądzie Najwyższym, a także renty szkoleniowe i renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach, a także renty strukturalne określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;

- 7) gospodarstwie rolnym – oznacza to gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym;
- 8) instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie – oznacza to dom pomocy społecznej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie;
- 9) niepełnosprawnym dziecku – oznacza to dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 10) opiekunie faktycznym dziecka – oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka;
- 11) organie właściwym – oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze lub otrzymującej świadczenie wychowawcze;
- 12) osobach pozostających na utrzymaniu – oznacza to członków rodziny utrzymujących się z połączonych dochodów tych osób;
- 13) osobie samotnie wychowującej dziecko – oznacza to pannę, kawalera, wdowę, wdowca, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę

rozwiedzioną, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem;

- 14) pierwszym dziecku – oznacza to jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia; w przypadku dzieci urodzonych tego samego dnia, miesiąca i roku, będących najstarszymi dziećmi w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia, pierwsze dziecko oznacza jedno z tych dzieci wskazane przez osobę, o której mowa w art. 4 ust. 2;
- 15) przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – oznacza to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 72, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 1, z późn. zm.);
- 16) rodzinie – oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz zamieszkujące wspólnie z tymi osobami, pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567 oraz z 2015 r. poz. 1240 i 1359); do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko;
- 17) szkole – oznacza to szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę ponadgimnazjalną oraz szkołę artystyczną, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodek umożliwiający dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim oraz dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi

realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki;

- 18) umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – oznacza to:
- a) niepełnosprawność w umiarkowanym stopniu w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
  - b) całkowitą niezdolność do pracy orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
  - c) posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do II grupy inwalidów;
- 19) utracie dochodu – oznacza to utratę dochodu spowodowaną:
- a) uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego,
  - b) utratą prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
  - c) utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
  - d) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,
  - e) wyrejestrowaniem pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.³⁾),
  - f) utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
  - g) utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń lub utratą świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych,
  - h) utratą świadczenia rodzicielskiego,
  - i) utratą zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 875, 978, 1197, 1268, 1272, 1618, 1649, 1688, 1712, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65.

- j) utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.⁴⁾);
- 20) uzyskaniu dochodu – oznacza to uzyskanie dochodu spowodowane:
- a) zakończeniem urlopu wychowawczego,
  - b) uzyskaniem prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
  - c) uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
  - d) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,
  - e) rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowieniem jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
  - f) uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
  - g) uzyskaniem świadczenia rodzicielskiego,
  - h) uzyskaniem zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
  - i) uzyskaniem stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym;
- 21) zatrudnieniu lub innej pracy zarobkowej – oznacza to wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, a także prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej;
- 22) znacznym stopniu niepełnosprawności – oznacza to:
- a) niepełnosprawność w stopniu znacznym w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187, 1240, 1268, 1767 i 1923 oraz z 2016 r. poz. 64.

- b) całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- c) stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji albo trwałą lub okresową całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji orzeczone na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach,
- d) posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do I grupy inwalidów,
- e) niezdolność do samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Art. 3. Rada Ministrów składa corocznie Sejmowi i Senatowi, w terminie do dnia 30 września, sprawozdanie z realizacji ustawy.

Rozdział 2

Świadczenie wychowawcze

Art. 4. 1. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

2. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka.

3. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Art. 5. 1. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

2. W przypadku gdy dziecko, zgodnie z postanowieniem sądu, nie zamieszkuje z rodzicem lub opiekunem faktycznym przez cały miesiąc, kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

3. Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł.

4. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 200,00 zł.

Art. 6. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, podnieść wysokość kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 1, biorąc pod uwagę prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

Art. 7. 1. W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który jest ustalane prawo do świadczenia wychowawczego, lub po tym roku, ustalając ich dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego.

2. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, ustalając dochód członka rodziny lub dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

3. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego po roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, dochód ich ustala się na podstawie dochodu członka rodziny lub dochodu dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

4. W przypadku gdy członek rodziny jest umieszczony w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się osoby umieszczonej w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

5. W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381, z 2014 r. poz. 40 oraz z 2015 r. poz. 1045).

6. Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę, z wyjątkiem:

- 1) oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego;
- 2) gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną;
- 3) gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

7. Ustalając dochód rodziny uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach, o których mowa w ust. 6, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

8. Ustalając dochód rodziny uzyskany z wydzierżawionego od Agencji Nieruchomości Rolnych gospodarstwa rolnego, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

9. W przypadku gdy prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego, ustalając dochód, uwzględnia się tylko dochód dziecka.

10. W przypadku gdy rodzina uzyskuje dochody z gospodarstwa rolnego oraz dochody pozarolnicze, dochody te sumuje się.

Art. 8. 1. Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;

- 3) pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- 4) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

2. Świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko nie przysługuje, jeżeli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:

- 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznany;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
- 4) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.

Art. 9. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 4 ust. 2, marnotrawi wypłacane jej świadczenie wychowawcze lub wydatkuje je niezgodnie z celem, organ właściwy przekazuje należne osobie świadczenie wychowawcze w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

Rozdział 3

Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia wychowawczego

Art. 10. 1. Postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi organ właściwy.

2. Organ właściwy może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

3. W przypadku gdy postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, prowadzone są w ośrodku pomocy społecznej, realizacja tych zadań nie może powodować

nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Art. 11. 1. Marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze:

- 1) pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- 2) wydaje decyzje w sprawach świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

2. Marszałek województwa może, w formie pisemnej, upoważnić dyrektora, jego zastępcę lub innego pracownika regionalnego ośrodka polityki społecznej lub innego pracownika urzędu marszałkowskiego do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

3. Świadczenie wychowawcze przyznane decyzją wydaną przez marszałka województwa wypłaca organ właściwy.

4. Samorząd województwa wymienia dane w zakresie świadczenia wychowawczego w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, za pośrednictwem punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 12 ust. 2.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw rodziny jest władzą właściwą oraz instytucją łącznikową w zakresie świadczenia wychowawczego w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

2. Minister właściwy do spraw rodziny prowadzi punkt kontaktowy, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, służący do wymiany danych w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego w zakresie świadczenia wychowawczego.

3. Minister właściwy do spraw rodziny może przetwarzać dane osobowe, jeżeli jest to niezbędne do prowadzenia punktu kontaktowego, o którym mowa w ust. 2, w tym do realizacji praw lub obowiązków wynikających z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Rozdział 4

Postępowanie w sprawach o świadczenie wychowawcze

Art. 13. 1. Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna prawnego dziecka.

2. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze.

3. Wniosek zawiera dane dotyczące:

- 1) osoby występującej o przyznanie świadczenia wychowawczego, w tym: imię, nazwisko, adres miejsca zamieszkania lub pobytu, miejsce urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, miejsce urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość.

4. Do wniosku dołącza się odpowiednio:

- 1) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.⁵⁾) każdego członka rodziny;

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860, 933, 978, 1197, 1217, 1259, 1296, 1321, 1322, 1333, 1569, 1595, 1607, 1688, 1767, 1784, 1844, 1893, 1925, 1932 i 1992.

- 2) oświadczenie o deklarowanych dochodach osiągniętych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne, zawierające informacje o:
  - a) wysokości dochodu,
  - b) wysokości należnych składek na ubezpieczenia społeczne,
  - c) wysokości należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne,
  - d) wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego,
  - e) wysokości dochodu po odliczeniu należnych składek i podatku;
- 3) zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego:
  - a) zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
  - b) prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację,
  - c) orzeczenie sądu opiekuńczego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka,
  - d) inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia wychowawczego będącego przedmiotem wniosku.

5. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 mogą być składane drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny lub systemu teleinformatycznego wskazanego w obwieszczeniu przez ministra właściwego do spraw rodziny i ministra właściwego do spraw informatyzacji.

6. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 składane w postaci elektronicznej uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).

7. W przypadku wniosku składanego w postaci elektronicznej uwierzytelnianego przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, po wpisaniu do formularza wniosku numerów PESEL osoby występującej o przyznanie świadczenia wychowawczego i dzieci pozostających na utrzymaniu tej osoby, formularz wniosku może być uzupełniony o dane zgromadzone w rejestrze PESEL w zakresie imion, nazwiska, miejsca urodzenia, daty urodzenia, stanu cywilnego, obywatelstwa i płci osoby występującej o przyznanie świadczenia wychowawczego i dzieci pozostających na utrzymaniu tej osoby.

8. Wniosku nie uzupełnia się o dane zgromadzone w rejestrze PESEL, jeżeli w oparciu o dane z rejestru PESEL i rejestru stanu cywilnego nie można stwierdzić stopnia pokrewieństwa pomiędzy osobą występującą o przyznanie świadczenia wychowawczego a dziećmi pozostającymi na utrzymaniu tej osoby.

9. W przypadku niezgodności ze stanem faktycznym danych uzupełnionych z rejestru PESEL zawartych w formularzu wniosku, osoba występująca o przyznanie świadczenia wychowawczego wskazuje w formularzu wniosku poprawne dane.

10. Jeżeli osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze nie może złożyć w formie dokumentu elektronicznego zaświadczenia wymaganego dla potwierdzenia faktów lub stanu prawnego lub innego dokumentu niezbędnego w postępowaniu w sprawie o świadczenie wychowawcze, osoba ta może złożyć elektroniczną kopię takiego dokumentu, po uwierzytelnieniu jej przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

11. W przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

12. Dokumentów, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2 oraz ust. 11, nie dołącza się do wniosku, w przypadku gdy osoba, o której mowa w ust. 1, nie ubiega się o przyznanie świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko.

13. Ilekroć w postępowaniach w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego jest wymagane potwierdzenie:

- 1) wysokości dochodu rodziny lub członków rodziny uzyskanego przez rodzinę lub członków rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, w tym dochodów, o których mowa w ust. 4 pkt 1,
- 2) wielkości gospodarstwa rolnego,
- 3) nieponoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie

– osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia wychowawczego przedkłada zaświadczenia lub oświadczenia.

14. Oświadczenia, o których mowa w ust. 13, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za

złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

15. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz wzory:

- 1) wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego,
- 2) oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczeń osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
- 3) oświadczeń o wielkości gospodarstwa rolnego

– kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz przekazywania dokumentacji niezbędnej do sprawnego realizacji, w tym drogą elektroniczną, zadań w zakresie świadczenia wychowawczego.

Art. 14. 1. Systemy teleinformatyczne stosowane w urzędach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie określonym w ustawie stanowią integralne części systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.⁶⁾).

2. Minister właściwy do spraw rodziny tworzy rejestr centralny obejmujący następujące informacje gromadzone na podstawie przepisów ustawy przez organy właściwe i samorządy województw podczas realizacji zadań w zakresie świadczenia wychowawczego:

- 1) dane dotyczące osób pobierających świadczenie wychowawcze, osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) datę urodzenia,
  - c) adres miejsca zamieszkania, miejsce zamieszkania lub pobytu,
  - d) numer PESEL,
  - e) numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL,
  - f) stan cywilny,
  - g) obywatelstwo,

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 995, 1217, 1240, 1268, 1302, 1359 i 1830.

- h) stopień pokrewieństwa z członkami rodziny,
  - i) orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
  - j) liczbę i wysokość wypłaconych świadczeń,
  - k) płeć,
  - l) dochody,
  - m) organ, do którego złożono wniosek, oraz datę złożenia wniosku,
  - n) organ, który przyznał świadczenie, datę wydania decyzji przyznającej świadczenie oraz numer tej decyzji,
  - o) okres, na który świadczenie zostało przyznane;
- 2) wartości udzielonych świadczeń.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2, mogą być przetwarzane przez ministra właściwego do spraw rodziny w celu umożliwienia organom właściwym i marszałkom województw weryfikacji prawa do świadczenia wychowawczego oraz przez podmioty wymienione w ust. 4 w celu, w którym informacje te zostały im udostępnione, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2015 r. poz. 2135 i 2281). Organy właściwe i marszałkowie województw przekazują dane do rejestru centralnego, wykorzystując systemy teleinformatyczne, o których mowa w ust. 1.

4. Informacje zawarte w rejestrze centralnym, o którym mowa w ust. 2, udostępnia się, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych, następującym podmiotom:

- 1) organowi właściwemu i marszałkowi województwa – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o przyznanie świadczenia wychowawczego, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin;
- 2) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, i marszałkowi województwa – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, osób pobierających świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin;
- 3) organowi właściwemu dłużnika, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 859, z późn. zm.⁷⁾), i organowi właściwemu wierzyciela, o którym mowa w art. 2 pkt 10 tej ustawy – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1217, 1302, 1359 i 1830.

funduszu alimentacyjnego, osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego i członków ich rodzin oraz danych dotyczących dłużników alimentacyjnych;

- 4) jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej prowadzonym przez jednostki samorządu terytorialnego – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej oraz członków ich rodzin;
- 5) powiatowym i wojewódzkim zespołom do spraw orzekania o niepełnosprawności – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności i osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

5. Minister właściwy do spraw rodziny przechowuje informacje w rejestrze centralnym, o którym mowa w ust. 2, przez okres 10 lat od dnia zaprzestania udzielania świadczenia wychowawczego, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie nie zostało przyznane, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia bez rozpatrzenia.

6. Podmioty wymienione w ust. 4 przechowują informacje, o których mowa w ust. 2, przez okres 10 lat od dnia ich udostępnienia z rejestru centralnego, o którym mowa w ust. 2, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie nie zostało przyznane albo którym wydane zostało orzeczenie o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych lub o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia albo wydania orzeczenia stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia albo o wydanie orzeczenia bez rozpatrzenia.

7. Informacje, o których mowa w ust. 2, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania, o których mowa w ust. 5 i 6.

Art. 15. 1. Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia wychowawczego lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące sprawowania opieki nad dzieckiem, w tym również w przypadku, o którym mowa w art. 22, wydatkowania świadczenia wychowawczego niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia wychowawczego, organ właściwy oraz marszałek województwa mogą zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu

środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.⁸⁾), w celu weryfikacji tych wątpliwości.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ właściwy oraz marszałek województwa mogą wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, marnotrawienia świadczenia wychowawczego lub wydatkowania go niezgodnie z celem, jeżeli informacje te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy:

- 1) organ właściwy upoważnił do prowadzenia postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego kierownika ośrodka pomocy społecznej lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, lub inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy;
- 2) marszałek województwa upoważnił do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego dyrektora, jego zastępcę lub innego pracownika regionalnego ośrodka polityki społecznej lub innego pracownika urzędu marszałkowskiego.

Art. 16. 1. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 4 ust. 2, lub członek rodziny tej osoby przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami marszałkowi województwa.

2. W przypadku przebywania osoby, o której mowa w art. 4 ust. 2, lub członka rodziny tej osoby w dniu wydania decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze lub po dniu jej wydania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do marszałka województwa o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wyjazdu lub pobytu turystycznego, leczniczego lub związanego z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1240, 1310, 1359, 1607, 1616, 1830 i 1893.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, marszałek województwa ustala, czy w przekazanej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

5. W przypadku gdy marszałek województwa, w sytuacji, o której mowa w ust. 1, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wydaje decyzję zgodnie z art. 11.

6. W przypadku gdy marszałek województwa, w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla decyzję przyznającą świadczenie wychowawcze od dnia, w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczeń na rodzinę w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, marszałek województwa wydaje decyzję w sprawie świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 11 od dnia, w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczeń na rodzinę w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

8. W przypadku gdy marszałek województwa ustali, że w sprawie nie mają zastosowania przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) przekazuje sprawę organowi właściwemu w celu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego – w przypadku, o którym mowa w ust. 1;
- 2) informuje o tym fakcie organ właściwy – w przypadku, o którym mowa w ust. 2.

9. Organ właściwy w przypadku, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, ustala prawo do świadczenia wychowawczego od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

10. Marszałek województwa ustala i dochodzi zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przepisy art. 25 stosuje się odpowiednio.

11. W przypadku zwrotu przez instytucję państwa, o którym mowa w ust. 1, nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, marszałek województwa może umorzyć pozostałą kwotę nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w całości lub części, w szczególności jeżeli pozostała kwota wynika z różnicy kursowej.

Art. 17. 1. Organ właściwy oraz marszałek województwa prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub

weryfikacji od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, odpowiednio:

- 1) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości:
  - a) dochodu,
  - b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,
  - c) należnego podatku;
- 2) danych, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g oraz k;
- 3) informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek;
- 4) informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.⁹⁾), obejmującej następujące dane:
  - a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia,
  - b) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności,
  - c) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie.

2. W przypadku gdy w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności znajduje się więcej niż jedno orzeczenie wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, dotyczące tej samej osoby, informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 4, jest przekazywana wyłącznie na podstawie orzeczeń, które potwierdzają prawo do świadczenia wychowawczego.

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, Nr 209, poz. 1243 i 1244 i Nr 291, poz. 1707, z 2012 r. poz. 986 i 1456, z 2013 r. poz. 73, 675, 791, 1446 i 1645, z 2014 r. poz. 598, 877, 1198, 1457 i 1873 oraz z 2015 r. poz. 218, 493, 1240, 1273, 1359, 1649 i 1886.

3. W przypadku braku w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 4, organ właściwy oraz marszałek województwa prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego wzywają osobę, o której mowa w art. 13 ust. 1, do dołączenia orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

4. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany informacji drogą elektroniczną, o której mowa w ust. 1, organ właściwy oraz marszałek województwa prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego uzyskują informacje, o których mowa w ust. 1, w drodze pisemnej wymiany informacji. Organy podatkowe, organy emerytalno-rentowe oraz podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku organu właściwego lub marszałka województwa prowadzącego postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego.

5. W przypadku braku możliwości samodzielnego uzyskania przez organ właściwy lub marszałka województwa informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, z przyczyn nieleżących po stronie organu właściwego lub marszałka województwa, organ właściwy lub marszałek województwa prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego wzywają osobę, o której mowa w art. 13 ust. 1, do dołączenia tych informacji.

Art. 18. 1. Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego.

2. Prawo do świadczenia wychowawczego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu, o którym mowa w ust. 1, nie wcześniej niż od dnia odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka.

3. Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

4. W przypadku gdy prawo do świadczenia wychowawczego uzależnione jest od niepełnosprawności dziecka, prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na okres, o którym mowa w ust. 1, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do

świadczenia wychowawczego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu, o którym mowa w ust. 1.

5. W razie utraty dochodu prawo do świadczenia wychowawczego ustala się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.

6. W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczenia wychowawczego, świadczenie nie przysługuje od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym dochód został osiągnięty.

Art. 19. 1. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

2. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

3. W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje, począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

Art. 20. 1. W przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, osoba otrzymująca świadczenie wychowawcze jest obowiązana do niezwłocznego powiadomienia o tym organu właściwego wypłacającego to świadczenie.

2. Osoby otrzymujące świadczenie wychowawcze, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie organu właściwego lub marszałka województwa, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.

Art. 21. 1. Świadczenie wychowawcze wypłaca się nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie wychowawcze.

2. W przypadku złożenia wniosku w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego po 10. dniu miesiąca, świadczenie wychowawcze za dany miesiąc wypłaca

się najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

3. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku.

4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata tego świadczenia przysługująca za miesiąc październik danego roku następuje do dnia 31 października tego roku.

5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata świadczenia przysługującego za miesiąc październik następuje do dnia 30 listopada tego roku.

6. Podmiot realizujący świadczenie wychowawcze jest obowiązany poinformować osoby ubiegające się o to świadczenie o terminach składania wniosków, o których mowa w ust. 4 i 5.

Art. 22. W przypadku zbiegu prawa rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka do świadczenia wychowawczego, świadczenie to wypłaca się temu z rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem.

Art. 23. 1. Organ właściwy lub marszałek województwa odmawiają przyznania prawa do świadczenia wychowawczego, jeżeli osoba ubiegająca się o to świadczenie uniemożliwi przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 15 ust. 1, lub nie udzieli podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

2. Wypłata świadczenia wychowawczego podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca to świadczenie odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, w tym uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 15 ust. 1, lub nie udzieliła podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

3. W przypadku przeprowadzenia wywiadu, o którym mowa w art. 15 ust. 1, lub udzielenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 2, świadczenie wychowawcze wypłaca się od miesiąca, w którym przeprowadzono wywiad lub wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu, w

którym przysługuje świadczenie wychowawcze, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie.

4. Wypłata świadczenia wychowawczego podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba, która otrzymuje to świadczenie, nie podejmuje świadczenia wychowawczego przez trzy kolejne miesiące kalendarzowe.

5. W przypadku zgłoszenia się osoby po upływie trzech miesięcy, wypłaca się jej świadczenie wychowawcze za cały okres wstrzymania zgodnie z ust. 2 lub 4, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w ustawie.

6. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanego świadczenia wychowawczego nie nastąpi do końca okresu, w którym przysługuje świadczenie wychowawcze, prawo do świadczenia wychowawczego za ten okres wygasa.

Art. 24. 1. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia wychowawczego mogą przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze oraz członków jej rodziny.

2. Pracodawcy, właściwe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Ministrowi Sprawiedliwości, podmioty wypłacające uposażenie osobom w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia albo umowę o świadczenie usług, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, właściwe organy finansowe, organy emerytalne lub rentowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „Zakładem”, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz urzędy administracji rządowej i samorządowej są obowiązani wydawać zaświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

3. Wydawanie zaświadczeń, o których mowa w ust. 2, jest wolne od opłat.

Art. 25. 1. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenie wychowawcze, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

2. Za nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze uważa się:

- 1) świadczenie wychowawcze wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia wychowawczego albo wstrzymanie wypłaty świadczenia wychowawczego, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do jego pobierania;

- 2) świadczenie wychowawcze przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą to świadczenie;
- 3) świadczenie wychowawcze wypłacone w przypadku, o którym mowa w art. 16 ust. 6, za okres od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń na rodzinę w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, do dnia wydania decyzji o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze;
- 4) świadczenie wychowawcze przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność z powodu jej wydania bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa albo świadczenie wychowawcze przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania i osobie odmówiono prawa do świadczenia wychowawczego;
- 5) świadczenie wychowawcze wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał tę decyzję.

3. Należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego stała się ostateczna.

4. Bieg przedawnienia przerywa:

- 1) odroczenie terminu płatności należności,
  - 2) rozłożenie spłaty należności na raty,
  - 3) zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony
- przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo odpowiednio od dnia następującego po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty lub zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony.

5. Decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego nie jest wydawana, jeżeli od terminu jego pobrania upłynęło więcej niż 10 lat.

6. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanego świadczenia wychowawczego, wypłacanych świadczeń rodzinnych oraz wypłacanych

zasiłków dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

7. Nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

8. Kwoty świadczenia wychowawczego, o których mowa w ust. 2, podlegają zwrotowi łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na rachunek bankowy wskazany przez organ właściwy. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia wychowawczego do dnia spłaty.

9. Organ właściwy, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego, może umorzyć kwoty nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny.

10. W przypadku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego w formie czeku, nie realizuje się czeku, gdy kwota zwrotu jest niższa niż koszty obsługi czeku.

11. W przypadku śmierci osoby, która pobrała nienależnie świadczenie wychowawcze, wygasają należności, o których mowa w ust. 2 i 8.

Art. 26. 1. Podmiot prowadzący rachunek płatniczy oraz bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzące rachunek inny niż płatniczy, a także wydawca instrumentu płatniczego są obowiązani zwrócić z tych rachunków organowi właściwemu na jego wniosek kwoty świadczenia wychowawczego przekazane po dniu śmierci osoby uprawnionej na ten rachunek albo instrument płatniczy.

2. Podmiot prowadzący rachunek płatniczy oraz bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzące rachunek inny niż płatniczy, a także wydawca instrumentu płatniczego są zwolnieni od wypłaty pełnej lub częściowej kwoty, o której mowa w ust. 1, jeżeli przed otrzymaniem wniosku organu właściwego dokonali z tych rachunków wypłat innym osobom i te wypłaty nie pozwalają zrealizować wniosku w całości lub części, oraz w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku poinformują o tym ten organ, wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłaty.

3. Zwrot kwot świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za zwrot świadczeń nienależnie pobranych.

Art. 27. 1. Organ właściwy oraz marszałek województwa mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo

do świadczenia wychowawczego, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, członek rodziny nabył prawo do świadczenia wychowawczego w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie wychowawcze lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.

2. Zmiana decyzji na korzyść strony nie wymaga jej zgody.

3. Decyzje przyznające świadczenie wychowawcze są natychmiast wykonalne.

Art. 28. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23).

Rozdział 5

Finansowanie świadczenia wychowawczego

Art. 29. 1. Organ właściwy oraz samorząd województwa realizują zadania z zakresu świadczenia wychowawczego jako zadanie z zakresu administracji rządowej.

2. Do finansowania świadczenia wychowawczego mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.¹⁰⁾).

3. Świadczenie wychowawcze i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

4. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 3, w przypadku organu właściwego wynoszą 1,5% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

5. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów obsługi, o których mowa w ust. 4.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny, działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

---

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358, 1513, 1830 i 1854.

7. Wydatki zaplanowane na zadania wynikające z niniejszej ustawy, w częściach budżetowych, z wyłączeniem rezerw celowych, oraz przeniesione w trybie, o którym mowa w ust. 6, nie mogą być przeznaczane na realizację innych zadań.

8. Do wydatków przeniesionych w trybie, o którym mowa w ust. 6, nie stosuje się przepisów art. 170 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 30. 1. Organ właściwy oraz marszałek województwa sporządzają sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego i przekazują je właściwemu miejscowo wojewodzie.

2. Wojewoda sporządza zbiorcze sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego i przekazuje je ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

3. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wzory i sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz terminy i sposób ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia kompletności i jednolitości informacji przekazywanych przez podmioty realizujące ustawę oraz skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego finansowanych z budżetu państwa.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 31. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 833:

1) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia integracyjne oraz świadczenie wychowawcze.”;

---

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091, 1161, 1296, 1585, 1626, 1741 i 1924 oraz z 2015 r. poz. 2, 4, 218, 539, 978, 1062, 1137, 1199, 1311, 1418, 1419, 1505, 1527, 1567, 1587, 1595, 1634, 1635, 1830 i 1854.

2) dodaje się § 7 w brzmieniu:

„§ 7. Nie podlegają egzekucji świadczenia, dodatki i inne kwoty, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 80 ust. 1 i 1a, art. 81, art. 83 ust. 1 i 4, art. 84 pkt 2 i 3 i art. 140 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045, 1199 i 1830) oraz środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, o których mowa w art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w części przysługującej na umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci i osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.”.

Art. 32. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.¹²⁾) w art. 10 § 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„§ 4. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej oraz świadczenie wychowawcze.

§ 5. Nie podlegają egzekucji świadczenia, dodatki i inne kwoty, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 80 ust. 1 i 1a, art. 81, art. 83 ust. 1 i 4, art. 84 pkt 2 i 3 i art. 140 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045, 1199 i 1830) oraz środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, o których mowa w art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w części przysługującej na umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci i osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.”.

---

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 87, 211, 218, 396, 539, 774, 978, 1269, 1311, 1322, 1419 i 1649.

Art. 33. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.¹³⁾) w art. 21 w ust. 1:

1) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) świadczenia rodzinne otrzymane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, dodatki rodzinne i pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekunów otrzymane na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, świadczenia pieniężne otrzymane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasiłki porodowe otrzymane na podstawie odrębnych przepisów oraz świadczenie wychowawcze otrzymane na podstawie przepisów o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;”;

2) pkt 24 otrzymuje brzmienie:

„24) świadczenia, dodatki i inne kwoty oraz wartość nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych z tytułu szkolenia, o których mowa w art. 31, art. 44 ust. 1, art. 80 ust. 1 i 1a, art. 81, art. 83 ust. 1 i 4, art. 84 pkt 2 i 3, art. 140 ust. 1 pkt 1 i art. 156 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045, 1199 i 1830) oraz środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, o których mowa w art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w części przysługującej na umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci i osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej;”.

Art. 34. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35 i 64) w art. 20t ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. W celu potwierdzenia okoliczności zawartych w oświadczeniach, wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata korzysta z informacji, które zna z urzędu, lub może wystąpić do instytucji publicznych o udzielenie informacji o okolicznościach zawartych w oświadczeniach, jeżeli instytucje te posiadają takie informacje. Oświadczenie o samotnym wychowywaniu dziecka może być zweryfikowane w drodze wywiadu przeprowadzanego przez wójta (burmistrza,

---

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860, 933, 978, 1197, 1217, 1259, 1296, 1321, 1322, 1333, 1569, 1595, 1607, 1688, 1767, 1784, 1844, 1893, 1925, 1932 i 1992.

prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata. Do wywiadu stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzanego w celu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U...).”.

Art. 35. W ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2015 r. poz. 2071) w art. 30 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Do średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego nie wlicza się świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, oraz dodatku wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015 r. poz. 332, 1045, 1199 i 1830).”.

Art. 36. W ustawie z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 763 oraz z 2015 r. poz. 1582, 1830 i 1854) w art. 8 w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Do dochodu gospodarstwa domowego kredytobiorcy nie wlicza się jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka i dodatku z tytułu urodzenia dziecka określonych w przepisach o świadczeniach rodzinnych, wartości udzielonej pomocy w zakresie dożywiania określonej w przepisach o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, pomocy materialnej udzielanej uczniom na podstawie przepisów o systemie oświaty, świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz dodatku wychowawczego określonego w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.”.

Art. 37. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 6d w ust. 4a w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

---

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, Nr 209, poz. 1243 i 1244 i Nr 291, poz. 1707, z 2012 r. poz. 986 i 1456, z 2013 r. poz. 73, 675, 791, 1446 i 1645, z 2014 r. poz. 598, 877, 1198, 1457 i 1873 oraz z 2015 r. poz. 218, 493, 1240, 1273, 1359, 1649 i 1886.

„4) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. ...), i marszałkowi województwa – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin.”.

Art. 38. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135 i 2281) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 23 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1, uważa się za jednego administratora danych, jeżeli przetwarzanie danych służy temu samemu interesowi publicznemu.”;

2) w art. 31 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Nie wymaga zawarcia umowy między administratorem a podmiotem, o którym mowa w ust. 1, powierzenie przetwarzania danych, w tym przekazywanie danych, jeżeli ma miejsce między podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 1.”.

Art. 39. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.¹⁵⁾) w art. 299:

1) w § 3 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub marszałkom województw w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów lub świadczenia wychowawczego;”;

2) w § 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub marszałkom województw w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów lub świadczenia wychowawczego.”.

---

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 978, 1197, 1269, 1311, 1649, 1923 i 1932.

Art. 40. W ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 i 984 oraz z 2015 r. poz. 693) w art. 3 w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Do dochodu nie wlicza się świadczeń pomocy materialnej dla uczniów, dodatków dla sierot zupełnych, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, dodatku z tytułu urodzenia dziecka, pomocy w zakresie dożywiania, zasiłków pielęgnacyjnych, zasiłków okresowych z pomocy społecznej, jednorazowych świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego, zapomogi pieniężnej, o której mowa w przepisach o zapomodze pieniężnej dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny w 2007 r., świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. 693 i 1220), świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. ...), oraz dodatku wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045, 1199 i 1830).”

Art. 41. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.¹⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie – oznacza to dom pomocy społecznej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie;”

b) pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18) szkole – oznacza to szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę ponadgimnazjalną oraz szkołę artystyczną, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek

---

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 995, 1217, 1240, 1268, 1302, 1359 i 1830.

wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz ośrodek umożliwiający dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki;”

c) w pkt 21 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji albo trwałą lub okresową całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji orzeczone na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach;”

d) w pkt 23 w lit. k średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. l w brzmieniu:

„l) utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.¹⁷⁾);”

e) w pkt 24 w lit. j kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. k w brzmieniu:

„k) uzyskaniem stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.”;

2) w art. 5:

a) ust. 4a i 4b otrzymują brzmienie:

„4a. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, ustalając dochód członka rodziny, osoby uczącej się lub dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych.

4b. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego po roku kalendarzowym

---

¹⁷ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187, 1240, 1268, 1767 i 1923 oraz z 2016 r. poz. 64.

poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ich ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, dochodu osoby uczącej się lub dochodu dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych.”,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadku gdy członek rodziny jest umieszczony w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się osoby umieszczonej w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.”;

3) w art. 7 w pkt 5 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:”;

4) w art. 10 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kwotę dodatku przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.”;

5) w art. 16a ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Kwotę specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.”;

6) w art. 17 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kwotę świadczenia pielęgnacyjnego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.”;

7) art. 17a otrzymuje brzmienie:

„Art. 17a. W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej przekazał organowi właściwemu informację, że osoba uprawniona lub jej przedstawiciel marnotrawią wypłacane jej świadczenia rodzinne lub wydatkują je niezgodnie z przeznaczeniem, organ właściwy przekazuje należne osobie świadczenia rodzinne w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.”;

8) w art. 17c:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) skrócenia na wniosek matki dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego, po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia, zasiłku lub uposażenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka.”;

b) w ust. 9 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osoba ubiegająca się o świadczenie rodzicielskie lub osoba pobierająca świadczenie rodzicielskie nie sprawuje lub zaprzestała sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, w tym w związku z zatrudnieniem lub wykonywaniem innej pracy zarobkowej, które uniemożliwiają sprawowanie tej opieki.”;

9) w art. 23:

a) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, stan cywilny, numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość.”;

b) ust. 3a i 3b otrzymują brzmienie:

„3a. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 mogą być składane drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny lub systemu teleinformatycznego wskazanego w obwieszczeniu ministra właściwego do spraw rodziny i ministra właściwego do spraw informatyzacji.

3b. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 składane w postaci elektronicznej uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a

ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).”,

c) po ust. 3c dodaje się ust. 3d–3f w brzmieniu:

„3d. W przypadku wniosku składanego w postaci elektronicznej uwierzytelnianego przy użyciu mechanizmów określonych w ust. 3b, po wpisaniu do formularza wniosku numerów PESEL osoby występującej o przyznanie świadczenia i dzieci pozostających na utrzymaniu tej osoby, formularz wniosku może być uzupełniony o dane zgromadzone w rejestrze PESEL w zakresie imion, nazwiska, miejsca urodzenia, daty urodzenia, stanu cywilnego, obywatelstwa i płci osoby występującej o przyznanie świadczeń rodzinnych i dzieci pozostających na utrzymaniu tej osoby.

3e. Wniosku nie uzupełnia się o dane zgromadzone w rejestrze PESEL, jeżeli w oparciu o dane z rejestru PESEL i rejestru stanu cywilnego nie można stwierdzić stopnia pokrewieństwa pomiędzy osobą występującą o przyznanie świadczeń rodzinnych a dziećmi pozostającymi na utrzymaniu tej osoby.

3f. W przypadku niezgodności ze stanem faktycznym danych uzupełnionych z rejestru PESEL zawartych w formularzu wniosku, osoba występująca o przyznanie świadczeń rodzinnych wskazuje w formularzu wniosku poprawne dane.”,

d) uchyla się ust. 4a,

e) ust. 4aa–4c otrzymują brzmienie:

„4aa. Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się lub pobierającej świadczenie pielęgnacyjne wystąpią wątpliwości dotyczące sprawowania opieki, o której mowa w art. 17 ust. 1, organ właściwy oraz marszałek województwa mogą zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.¹⁸⁾), w celu weryfikacji tych wątpliwości.

4b. W przypadku, o którym mowa w ust. 4aa, organ właściwy oraz marszałek województwa mogą wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach dotyczących sprawowania opieki, o której mowa w art. 17 ust. 1, jeżeli okoliczności te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie

---

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1240, 1310, 1359, 1607, 1616, 1830 i 1893.

środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji.

4c. Przepis ust. 4b stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy:

- 1) organ właściwy upoważnił do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych kierownika ośrodka pomocy społecznej lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, lub inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy;
- 2) marszałek województwa upoważnił do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego dyrektora, jego zastępcę lub innego pracownika regionalnego ośrodka polityki społecznej albo innego pracownika urzędu marszałkowskiego.”,

f) ust. 4e i 4f otrzymują brzmienie:

„4e. Ustalając prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, organ właściwy zwraca się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w celu weryfikacji okoliczności dotyczących sprawowania opieki, o której mowa w art. 16a ust. 1.

4f. Aktualizację wywiadu, o którym mowa w ust. 4e, przeprowadza się po upływie 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który ustalone zostało prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do sprawowania opieki, o której mowa w art. 16a ust. 1.”,

g) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz wzory:

- 1) wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych,
- 2) oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczeń osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, oraz zaświadczeń i oświadczeń, o których mowa w ust. 4 pkt 3

– kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz dokumentacji niezbędnej do sprawnej realizacji, również drogą elektroniczną, zadań w zakresie świadczeń rodzinnych.”

- h) w ust. 10 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. ...), i marszałkowi województwa – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin.”;

10) w art. 23b:

- a) w ust. 1:
– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Organ właściwy oraz marszałek województwa prowadzący postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, odpowiednio:”;
– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a, b, e, g, h oraz 1;”;

- b) w ust. 4 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Organy podatkowe, organy emerytalno-rentowe oraz podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku organu właściwego lub marszałka województwa prowadzącego postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych.”;

11) w art. 24 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczeń rodzinnych lub obniżenie ich wysokości, świadczenia nie przysługują lub przysługują w niższej wysokości od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym dochód został osiągnięty.”;

12) w art. 25 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoby otrzymujące świadczenia rodzinne, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie organu właściwego lub marszałka województwa, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych.”;

13) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. 1. Organ właściwy lub marszałek województwa odmawiają przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, jeżeli osoba ubiegająca się o to świadczenie lub ten zasiłek uniemożliwi przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa odpowiednio w art. 23 ust. 4aa lub 4e, lub nie udzieli podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

2. Wpłata świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca to świadczenie lub ten zasiłek uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust. 4aa, 4e lub 4f, lub nie udzieliła podczas tego wywiadu wyjaśnień.

3. Wstrzymuje się wypłatę świadczeń rodzinnych, jeżeli osoba, o której mowa w art. 23 ust. 1, odmówiła udzielenia lub nie udzieliła, w wyznaczonym terminie, wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych.

4. W przypadku przeprowadzenia wywiadu lub udzielenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 2 i 3, świadczenia rodzinne wypłaca się od miesiąca, w którym przeprowadzono wywiad lub wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu zasiłkowego, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie.

5. Wstrzymuje się wypłatę świadczeń rodzinnych, jeżeli osoba, o której mowa w art. 23 ust. 1, nie podejmuje świadczeń rodzinnych przez trzy kolejne miesiące kalendarzowe.

6. W przypadku zgłoszenia się osoby po upływie trzech miesięcy wypłaca się jej świadczenia za cały okres wstrzymania, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie.

7. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanych świadczeń rodzinnych nie nastąpi do końca okresu zasiłkowego, prawo do świadczeń rodzinnych wygasa.”;

14) w art. 30:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Bieg przedawnienia przerywa:

1) odroczenie terminu płatności należności,

- 2) rozłożenie spłaty należności na raty,
- 3) zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony – przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo odpowiednio od dnia następującego po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty lub zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanych świadczeń rodzinnych, wypłacanych zasiłków dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, oraz wypłacanego świadczenia wychowawczego.”;

15) w art. 32:

a) ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Wszczęcie postępowania w sprawie zmiany decyzji ustalającej prawo do świadczeń rodzinnych, na korzyść strony, w zakresie zmiany wysokości świadczeń, następuje z urzędu.”,

b) ust. 1d otrzymuje brzmienie:

„1d. Decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne.”.

Art. 42. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.¹⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 w ust. 4 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. ...), oraz dodatku wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045, 1199 i 1830).”;

---

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1058, 1240, 1310, 1359, 1607, 1616, 1830 i 1893.

2) w art. 23a w ust. 3 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) organ właściwy, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, i marszałek województwa – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin.”;

3) w art. 107 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się również na podstawie:

1) art. 23 ust. 4aa ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.²⁰⁾) u osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących okoliczności związanej z niepodejmowaniem lub rezygnacją z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz sprawowaniem faktycznej opieki nad osobą, na którą ubiega się lub pobiera świadczenie pielęgnacyjne;

2) art. 23 ust. 4e i 4f ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych u osoby ubiegającej się o specjalny zasiłek opiekuńczy lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji okoliczności dotyczących spełniania warunku niepodejmowania lub rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz sprawowania faktycznej opieki nad osobą, na którą ubiega się lub pobiera specjalny zasiłek opiekuńczy;

3) art. 15 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci u osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, wydatkowania świadczenia wychowawczego niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia wychowawczego.

1b. W sprawach, o których mowa w ust. 1 i 1a, wypełnia się odpowiednie części kwestionariusza wywiadu.”.

---

²⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 995, 1217, 1240, 1268, 1302, 1359 i 1830.

Art. 43. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 783, z późn. zm.²¹⁾) w art. 2 w ust. 1 w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) świadczeń socjalnych oraz w sprawach załatwianych na podstawie przepisów o pomocy społecznej, przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przepisów o zatrudnieniu socjalnym oraz przepisów o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;”.

Art. 44. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 859, z późn. zm.²²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie – oznacza to dom pomocy społecznej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, a także szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatne pełne utrzymanie;”.

b) pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) szkole – oznacza to szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę ponadgimnazjalną oraz szkołę artystyczną, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodek umożliwiający dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, oraz dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki;”.

c) w pkt 16 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji albo trwałą lub okresową całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji orzeczone na

---

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1358, 1607, 1649, 1844 i 1893.

²²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1217, 1302, 1359 i 1830.

podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach,”

- d) w pkt 17 w lit. h średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. i w brzmieniu:
  - „i) utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.²³);”
- e) w pkt 18 w lit. h kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. i w brzmieniu:
  - „i) uzyskaniem stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.”;

2) w art. 9:

- a) ust. 4 i 4a otrzymują brzmienie:

„4. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, ustalając dochód członka rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

4a. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy jego dochód ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.”

- b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy członek rodziny jest umieszczony w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się osoby umieszczonej w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.”;

---

²³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187, 1240, 1268, 1767 i 1923 oraz z 2016 r. poz. 64.

3) w art. 15:

a) ust. 3a i 3b otrzymują brzmienie:

„3a. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 mogą być składane drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny lub systemu teleinformatycznego wskazanego w obwieszczeniu ministra właściwego do spraw rodziny i ministra właściwego do spraw informatyzacji.

3b. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 składane w postaci elektronicznej uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).”,

b) po ust. 3c dodaje się ust. 3d–3f w brzmieniu:

„3d. W przypadku wniosku składanego w postaci elektronicznej uwierzytelnianego przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, po wpisaniu do formularza wniosku numerów PESEL wnioskodawcy i członków jego rodziny, formularz wniosku może być uzupełniony o dane zgromadzone w rejestrze PESEL w zakresie imion, nazwiska, miejsca urodzenia, daty urodzenia, stanu cywilnego, obywatelstwa i płci wnioskodawcy i członków jego rodziny.

3e. Wniosku nie uzupełnia się o dane zgromadzone w rejestrze PESEL, jeżeli w oparciu o dane z rejestru PESEL i rejestru stanu cywilnego nie można stwierdzić stopnia pokrewieństwa pomiędzy wnioskodawcą a członkami jego rodziny.

3f. W przypadku niezgodności ze stanem faktycznym danych uzupełnionych z rejestru PESEL zawartych w formularzu wniosku, wnioskodawca wskazuje w formularzu wniosku poprawne dane.”,

c) w ust. 8c w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. ...), i marszałkowi województwa – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin.”;

- 4) w art. 15a:
- a) w ust. 1:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Organ właściwy wierzyciela prowadzący postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub w drodze pisemnej, odpowiednio.”;
  - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) danych, o których mowa w art. 15 ust. 8a pkt 1 lit. a, b, e, g, h oraz m.”;
- b) w ust. 4 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Organy podatkowe, organy emerytalno-rentowe oraz podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku organu właściwego wierzyciela prowadzącego postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.”;
- 5) w art. 18 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. W przypadku gdy dochód rodziny powiększony o uzyskany dochód powoduje utratę prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia nie przysługują od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym dochód został osiągnięty.”;
- 6) w art. 23 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Bieg przedawnienia przerywa:
- 1) odroczenie terminu płatności należności,
  - 2) rozłożenie spłaty należności na raty,
  - 3) zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony
- przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo odpowiednio od dnia następującego po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty lub zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.²⁴⁾) w art. 50 w ust. 6 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wypłat i obsługi świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, dodatku wychowawczego, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz finansowania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy;”.

Art. 46. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045, 1199 i 1830) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 80 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, do świadczenia, o którym mowa w ust. 1, na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”.”;

2) w art. 87:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenia i dodatki, o których mowa w art. 80 ust. 1 i 1a oraz art. 81, przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka odpowiednio w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy.

1b. W przypadku braku zmian w sytuacji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka mającej wpływ na prawo do dodatku wychowawczego ustala się je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka dodatki, o których mowa w art. 80 ust. 1a i art. 81, nie przysługują.”,

---

²⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358, 1513, 1830, 1854, 1890 i 2150.

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku gdy świadczenia oraz dodatki, o których mowa w art. 80 ust. 1 i 1a oraz art. 81, przysługują rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka za niepełny miesiąc kalendarzowy, świadczenia oraz dodatki wypłaca się w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w danym miesiącu kalendarzowym.”,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku powierzenia rodzinie pomocowej opieki i wychowania nad dzieckiem umieszczonym w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, rodzinie pomocowej wypłaca się świadczenie i dodatki przysługujące rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, o których mowa w art. 80 ust. 1 i 1a oraz art. 81, w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w danym miesiącu w tej rodzinie pomocowej.”;

3) w art. 88:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Świadczenia, dodatki i dofinansowanie do wypoczynku, o których mowa w art. 80 ust. 1 i 1a, art. 81, art. 83 i art. 84, są udzielane na wniosek odpowiednio rodziny zastępczej, rodziny pomocowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, rodzina pomocowa składa, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie pobierała świadczeń, dodatków lub dofinansowania do wypoczynku, o których mowa w art. 80 ust. 1 i 1a, art. 81, art. 83 i art. 84.”,

b) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Przyznanie oraz odmowa przyznania świadczeń, dodatków i dofinansowania do wypoczynku, o których mowa w art. 80 ust. 1 i 1a, art. 81, art. 83 i art. 84, następuje w drodze decyzji.

5. W przypadku zmiany przepisów regulujących prawo do świadczeń, dodatków i dofinansowania do wypoczynku, o których mowa w art. 80 ust. 1 i 1a, art. 81, art. 83 i art. 84, oraz w przypadku zmiany sytuacji osobistej rodziny zastępczej, rodziny pomocowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, a także w przypadku zmiany sytuacji osobistej, dochodowej lub majątkowej umieszczonego dziecka, organ właściwy do wydania decyzji może bez zgody rodziny zastępczej,

rodziny pomocowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka zmienić lub uchylić decyzję, o której mowa w ust. 4.”;

4) w art. 92 ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Starosta może umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny. Umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczenie terminu płatności albo rozłożenie na raty świadczeń pieniężnych innych niż dodatek wychowawczy, następuje w porozumieniu z wójtem.”;

5) w art. 181 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) finansowanie dodatku wychowawczego.”;

6) w art. 192 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dodatek, o którym mowa w art. 81;”;

7) po art. 196 dodaje się art. 196a w brzmieniu:

„Art. 196a. 1. Dodatek wychowawczy i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

2. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1, wynoszą 1% otrzymanej dotacji na dodatek wychowawczy.

3. Zwroty nienależnie pobranych dodatków wychowawczych w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów obsługi, o których mowa w ust. 2.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny, działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na realizację dodatku wychowawczego.

5. Wydatki zaplanowane na realizację dodatku wychowawczego, w częściach budżetowych, z wyłączeniem rezerw celowych, oraz przeniesione w trybie, o którym mowa w ust. 4, nie mogą być przeznaczane na realizację innych zadań.

6. Do wydatków przeniesionych w trybie, o którym mowa w ust. 4, nie stosuje się przepisów art. 170 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.”.

Art. 47. W ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. poz. 1863 oraz z 2015 r. poz. 1359) w art. 10:

1) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu składany w postaci elektronicznej uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).”;

2) dodaje się ust. 12–14 w brzmieniu:

„12. W przypadku wniosku składanego w postaci elektronicznej uwierzytelnianego przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, po wpisaniu do formularza wniosku numerów PESEL wnioskodawcy i członków rodziny wielodzietnej, formularz wniosku może być uzupełniony o dane zgromadzone w rejestrze PESEL w zakresie imion, nazwiska, daty urodzenia, stanu cywilnego, obywatelstwa wnioskodawcy i członków rodziny wielodzietnej.

13. Wniosku nie uzupełnia się o dane zgromadzone w rejestrze PESEL, jeżeli w oparciu o dane z rejestru PESEL i rejestru stanu cywilnego nie można stwierdzić stopnia pokrewieństwa pomiędzy wnioskodawcą a członkami rodziny wielodzietnej.

14. W przypadku niezgodności ze stanem faktycznym danych uzupełnionych z rejestru PESEL zawartych w formularzu wniosku, wnioskodawca wskazuje w formularzu wniosku poprawne dane.”.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepis końcowy

Art. 48. 1. Pierwszy okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, rozpoczyna się z dniem wejścia w życie ustawy i kończy dnia 30 września 2017 r.

2. W przypadku ustalania prawa do świadczenia wychowawczego na okres, o którym mowa w ust. 1, rokiem kalendarzowym, z którego dochody stanowią podstawę ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, jest rok kalendarzowy 2014. Prawo do świadczenia ustala się z uwzględnieniem określonych ustawą przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu.

Art. 49. 1. W przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, prawo do

świadczenia wychowawczego na podstawie tego wniosku ustala się począwszy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Ustalenie i wypłata świadczenia wychowawczego, w przypadku złożenia wniosku w terminie, o którym mowa w ust. 1, następuje w terminie trzech miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

Art. 50. 1. Do dnia utworzenia systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1359), nie dłużej jednak niż do dnia 1 stycznia 2018 r., w zakresie dotyczącym dołączenia do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze dołącza do wniosku oświadczenie albo zaświadczenie o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 51. Koszty obsługi, o których mowa w art. 29 ust. 3, w przypadku organu właściwego w roku 2016 wynoszą 2% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

Art. 52. 1. Organy gminy i województwa do dnia wejścia w życie ustawy wyznaczają lub utworzą jednostki organizacyjne właściwe do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. Przepisy art. 10 ust. 2 i 3 i art. 11 ust. 2 stosuje się.

2. Wojewoda, w terminie tygodnia od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu, jest obowiązany przekazać organom gminy środki finansowe na wdrożenie ustawy. Przekazane środki finansowe pomniejszają koszty obsługi zadania, o których mowa w art. 51, a także zadania, o którym mowa w art. 196a ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 46, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2, wojewoda przekazuje w wysokości uzgodnionej z ministrem właściwym do spraw rodziny.

Art. 53. Po upływie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy Rada Ministrów dokona oceny skutków obowiązywania ustawy oraz przedstawi propozycje wprowadzenia stałego mechanizmu wzrostu kwot, o których mowa w art. 5.

Art. 54. 1. Rada Ministrów składa po raz pierwszy Sejmowi i Senatowi sprawozdanie, o którym mowa w art. 3, za okres od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2017 r., w terminie do dnia 30 września 2018 r.

2. Minister właściwy do spraw rodziny, po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przedstawi Radzie Ministrów ocenę systemów świadczeń na rzecz rodziny, wraz z wnioskami dotyczącymi zmian w tym systemach.

Art. 55. 1. Przepisy art. 3 pkt 23 i 24 ustawy, o której mowa w art. 41, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się nie wcześniej niż przy ustalaniu prawa do świadczeń na okres zasiłkowy rozpoczynający się od dnia 1 listopada 2016 r.

2. Przepisy art. 2 pkt 17 i 18 ustawy, o której mowa w art. 44, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się nie wcześniej niż przy ustalaniu prawa do świadczeń na okres świadczeniowy rozpoczynający się od dnia 1 października 2016 r.

Art. 56. Przepisy art. 3 pkt 23 i 24 ustawy, o której mowa w art. 41, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do przyznawania studentom i doktorantom stypendiów socjalnych, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1 i art. 199 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, od dnia 1 października 2016 r.

Art. 57. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 41, art. 107 ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 42, oraz art. 187 ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 46, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 41, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, art. 107 ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 42, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz art. 187 ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 46, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 58. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 52, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

CZĘŚĆ I. ZAGADNIENIA OGÓLNE

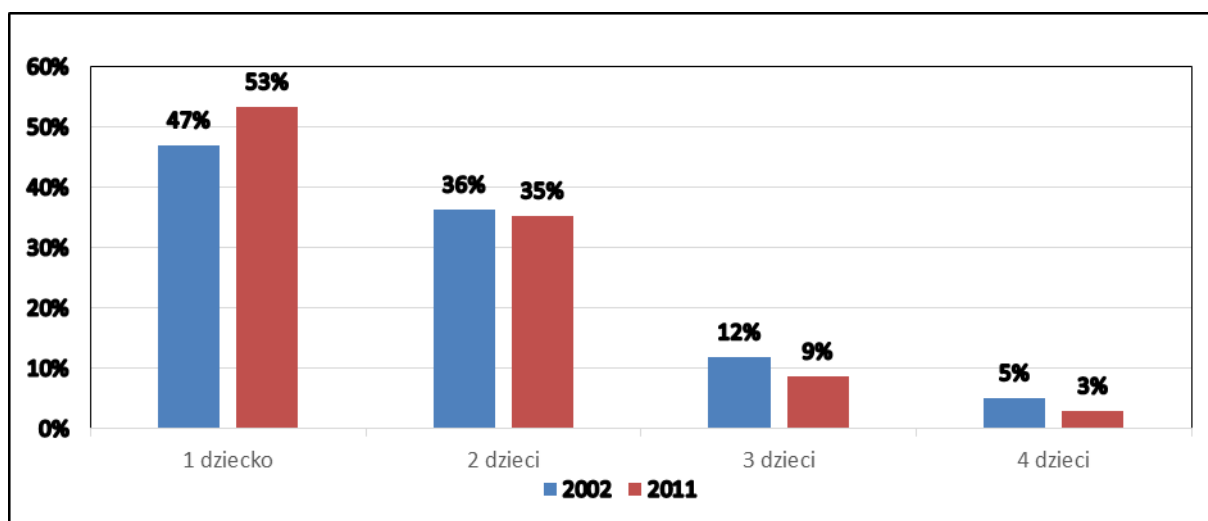
Celem projektowanej ustawy jest przede wszystkim pomoc finansowa kierowana do rodzin wychowujących dzieci. Rodziny wychowujące potomstwo będą mogły otrzymać nowe świadczenie wychowawcze. Świadczenie skierowane będzie do rodzin wychowujących dzieci do 18. roku życia. Proponowane rozwiązanie ma zmniejszyć obciążenia finansowe rodzin związane z wychowywaniem dzieci, a tym samym zachęcać do podejmowania decyzji o posiadaniu większej liczby dzieci.

Główne trendy kształtujące sytuację demograficzną Polski to, podobnie jak w wielu krajach Europy Zachodniej, spadek dzietności (wyrażający się niskim współczynnikiem dzietności) oraz wzrost przeciętnego trwania życia ludności. Oba te czynniki prowadzą do starzenia się polskiego społeczeństwa. Jednocześnie, obserwując obecną i przewidywaną strukturę wieku populacji należy spodziewać się spadku liczby ludności. Proces ten przyspiesza również pod wpływem migracji zagranicznych.

Współczynnik dzietności w Polsce spada systematycznie od 1989 r. Jednocześnie od 1997 r. przyjmuje wartości charakteryzujące zjawisko niskiej dzietności (poniżej 1.5), a od 2001 r. oscyluje wokół wartości 1.3. W 2014 r. współczynnik dzietności w Polsce wyniósł 1.29. Wartość współczynnika dzietności mniejsza od poziomu ok. 2.1 oznacza, że proces odtwarzania populacji kształtuje się poniżej prostej zastępowalności pokoleń.

Dane ze Spisów Powszechnych 2002 (NSP 2002) i 2011 (NSP 2011) wskazują, że zmianie uległa struktura rodzin z dziećmi. Wzrósł udział rodzin z jednym dzieckiem (z 46,9% wg NSP 2002 do 53,3% wg NSP 2011) a spadł udział rodzin z dwojgiem (z 36,2% do 35,2%), trojgiem (z 11,8% do 8,6%), czworgiem i więcej dzieci (z 5,4% do 2,9%) w liczbie rodzin z dziećmi do 24. roku życia.

Wykres 1. Udział rodzin w zależności od liczby dzieci w Polsce w 2002 i 2011 r.

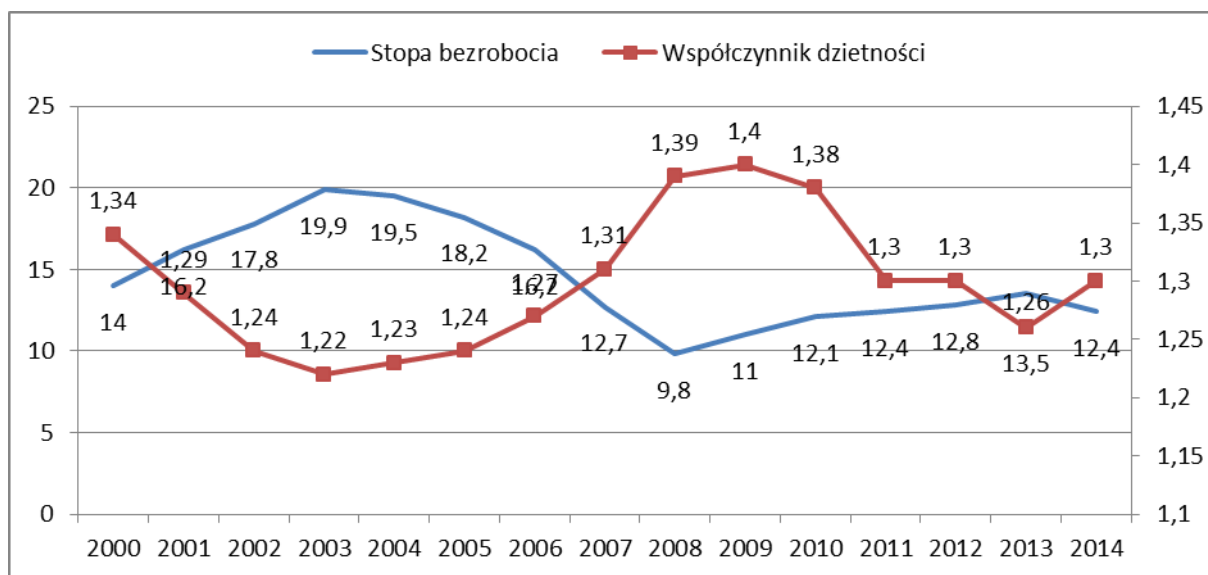
Źródło: opracowanie własne na podstawie *Gospodarstwa domowe i rodziny. Charakterystyka demograficzna*, s.84, GUS

Spadek urodzeń podobnie jak w innych krajach europejskich, związany jest z takimi zjawiskami, jak opóźnianie zakładania rodziny i decyzji o posiadaniu dzieci, spadek częstości zawierania małżeństw i wzrost popularności związków nieformalnych, deinstytucjonalizacja i destabilizacja rodziny (przejawiające się rosnącą liczbą separacji i rozwodów)¹⁾. Z drugiej strony, spadek dzietności w Polsce wzmocniony został przez przemiany związane z transformacją ustrojową, tj.: zmiany na rynku pracy, zagrożenie bezrobociem, czy wzrost aspiracji edukacyjnych osób młodych²⁾.

¹⁾ Diagnoza Społeczna 2013, *Niska dzietność w Polsce w kontekście percepcji Polaków*, Warszawa 2014, s. 20.

²⁾ Ibidem, s.46.

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego³⁾ a współczynnik dzietności w Polsce w latach 2000-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Prognoza ludności na lata 2014–2050*, s.51, GUS

Demografowie wskazują, że niska dzietność stanowi swego rodzaju pułapkę: „mniejsza dzietność oznacza mniejszą liczbę urodzonych dzieci, co z kolei z czasem prowadzi do zmniejszenia się odsetka młodych ludzi w populacji, czego następstwem jest zwiększenie świadczeń socjalnych na osoby w starszym wieku, pogorszenie sytuacji ekonomicznej osób młodych i w rezultacie utrzymywanie niskiej dzietności bądź jej spadek”⁴⁾. Wnioski te potwierdzają wyniki prognozy GUS na lata 2014–2050. Przy zachowaniu obecnych trendów⁵⁾, według przewidywań GUS, współczynnik dzietności wprawdzie będzie wzrastał do roku 2050, jednak utrzyma się na poziomie niskiej dzietności (1,52 w końcowym roku prognozy), zaś liczba kobiet w wieku rozrodczym (15–49) spadnie z obecnych 9,3 mln do 5,7 mln w roku 2050. Będzie również wzrastał średni wiek rodzenia dziecka⁶⁾ z 29 lat w 2013 r. do 31,3 lat w 2050 r. Im później zaś kobieta urodzi pierwsze dziecko, tym mniej czasu na urodzenie kolejnych pozostaje do końca jej wieku prokreacyjnego.

Jednocześnie, jak wynika z danych GUS, od 1992 r. w Polsce obserwujemy dynamiczny wzrost trwania życia: na przestrzeni ostatnich 24 lat (1990–2014) – wzrost przeciętnego trwania życia mężczyzn o 7,5 lat, natomiast kobiet o 6,3 lat. W 2014 r. przeciętne trwanie

³⁾ Średnia roczna stopa bezrobocia rejestrowanego.

⁴⁾ *Prognoza ludności na lata 2014-2050*, s.53, GUS.

⁵⁾ Opracowując *Prognozę ludności na lata 2014-2050* przyjęto średni wariant płodności.

⁶⁾ Dotyczy wszystkich dzieci, a nie tylko pierwszego dziecka.

życia noworodka płci męskiej wynosiło 73,7 lata, natomiast płci żeńskiej 81,6.⁷⁾ Ponadto wzrasta udział osób starszych w populacji ogółem. W 2014 r. osoby powyżej 65 r.ż. stanowiły 15,3% ludności Polski, co oznacza przekroczenie ponad dwukrotnie progu starości demograficznej ustalonego przez ONZ⁸⁾ (7% więcej niż w 2035 r.). Według prognozy GUS będą one stanowiły 24,4%, zaś w 2050 r. 32,7% ludności.

Według szacunków GUS w końcu 2013 roku poza granicami Polski przebywało czasowo około 2 196 tys. mieszkańców naszego kraju, o 66 tys. (3,1%) więcej niż w 2012 r. (około 2 130 tys.)⁹⁾. Z danych spisowych¹⁰⁾ wynika, że wśród wyjeżdżających przeważają ludzie młodzi: 64 % z nich było w wieku produkcyjnym mobilnym (18–44 lata), podczas gdy w całej populacji Polski ta kategoria stanowi 39%. Najliczniejsza była grupa migrantów w wieku 25–34 lata. W przypadku kobiet wiek ten w przybliżeniu pokrywa się z okresem najwyższej aktywności prokreacyjnej.

Z analiz¹¹⁾ wynika, że wydatki na utrzymanie i wychowanie dziecka wynoszą około 15–30% budżetów polskich rodzin. Całkowity koszt wychowania jednego dziecka do ukończenia przez niego 19 r. ż. zawiera się w przedziale od 176 tys. do 190 tys. zł, a dwójki dzieci od 317 tys. do 350 tys. zł. Przeciętne wydatki na osobę w gospodarstwie domowym składającym się z małżeństwa z dziećmi wynoszą od 504 zł w przypadku rodziny z trojgiem dzieci do 951 zł w rodzinie z jednym dzieckiem.

Rodziny z dziećmi są bardziej zagrożone ubóstwem niż te nieposiadające dzieci na utrzymaniu: odsetek rodzin żyjących poniżej relatywnej granicy ubóstwa wśród rodzin z co najmniej jednym dzieckiem w 2014 r. był wyższy niż wśród małżeństw bez dzieci (6,4% w stosunku do 5,4%) i wzrastał wprost proporcjonalnie do liczby dzieci, w rodzinach wielodzietnych osiągając wartość 24,1% w przypadku rodzin z trojgiem dzieci oraz 48,3% w przypadku rodzin z czworgiem i więcej dzieci¹²⁾.

Czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej rodziny jest pozycja na rynku pracy oraz źródło dochodów. Chociaż w 2014 r. najwyższy był odsetek osób żyjących poniżej relatywnej granicy ubóstwa wśród gospodarstw domowych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł

---

⁷⁾ *Rocznik Demograficzny 2015*, GUS.

⁸⁾ Według ONZ starość demograficzna społeczeństwa występuje, gdy liczba osób powyżej 65 roku życia przekracza 7% populacji.

⁹⁾ Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski w latach 2004-2013, s. 2, GUS; Dane za lata 2007-2013 dotyczą osób przebywających czasowo za granicą powyżej 3 miesięcy, natomiast dane do 2006 r. obejmują osoby przebywające czasowo powyżej 2 miesięcy.

¹⁰⁾ NSP 2011.

¹¹⁾ *Koszty wychowania dzieci w Polsce 2015*, Raport Centrum im. Adama Smitha pod kierunkiem prof. dr. hab. Aleksandra Surdeja; Raport OECD Doing better for families, 2011.

¹²⁾ Ubóstwo ekonomiczne w Polsce w 2014 r., GUS 2015.

dochodu innych niż emerytury i renty (36,2%), to jednak biedy doświadczało również wiele (15,6%) osób żyjących w gospodarstwach utrzymujących się z pracy najemnej. Nawet po uwzględnieniu wsparcia w postaci świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z pomocy społecznej dochód części rodzin, po uwzględnieniu liczby osób zależnych, często pozostaje niski. Przykładowo, w rodzinie z dwojgiem dzieci, w której jedna osoba pracuje za minimalne miesięczne wynagrodzenie (1750 zł brutto w 2015 r., 1286 zł netto) dochód na osobę wynosi 321,50 zł netto. Po uwzględnieniu wsparcia w postaci świadczeń rodzinnych oraz z pomocy społecznej dochód w tej rodzinie zwiększy się do 514 zł¹³⁾. W przypadku uwzględnienia świadczenia wychowawczego, dochód tej rodziny wzrośnie do ok. 623 zł netto na osobę. Natomiast w rodzinie z dwójką dzieci, w której oboje rodzice pracują za minimalne miesięczne wynagrodzenie (1750 zł brutto, 1286 zł netto), dochód na osobę wynosi 643 zł. Rodzina otrzyma w obecnym systemie świadczeń rodzinnych wsparcie na dzieci i jej łączny dochód wyniesie ok. 695 zł netto. Po uwzględnieniu wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego dochód rodziny wzrośnie do 893 zł netto na osobę w rodzinie.

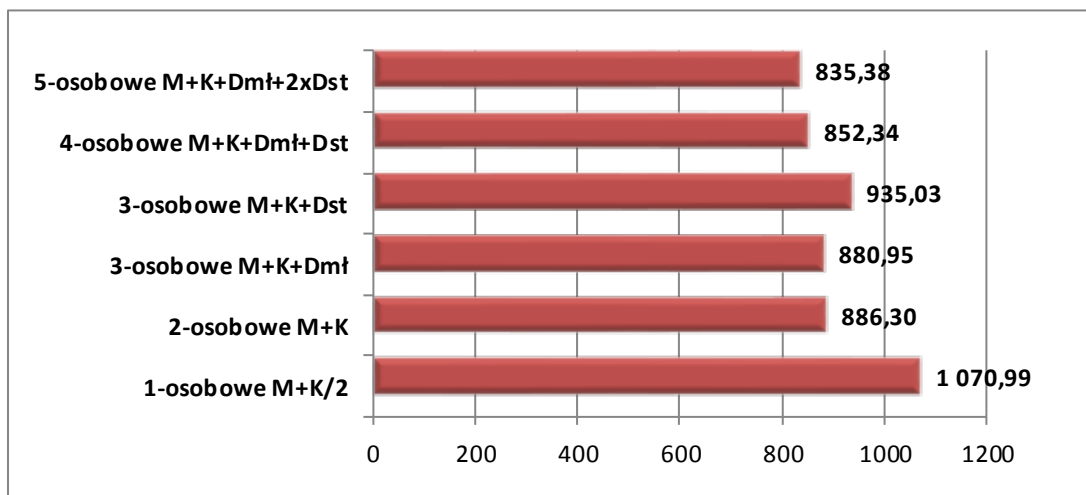
Wartość minimum socjalnego, a więc dochodu pozwalającego zapewnić takie warunki, aby umożliwić reprodukcję sił życiowych człowieka, wychowanie potomstwa oraz utrzymanie więzi społecznych w czasie pracy, nauki i wypoczynku, obliczonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na rok 2014 wynosi dla gospodarstwa domowego z:

- jednym dzieckiem młodszym (w wieku 4-6 lat) 2 642,86 zł czyli **880,95 zł** na osobę,
- jednym dzieckiem starszym (w wieku 13-15 lat) 2 805,10 zł czyli **935,03 zł** na osobę,
- dwojgiem dzieci 3 409,35 zł czyli **852,3 zł** na osobę,
- trojgiem dzieci 4 176,88 zł czyli **835,38 zł** na osobę.

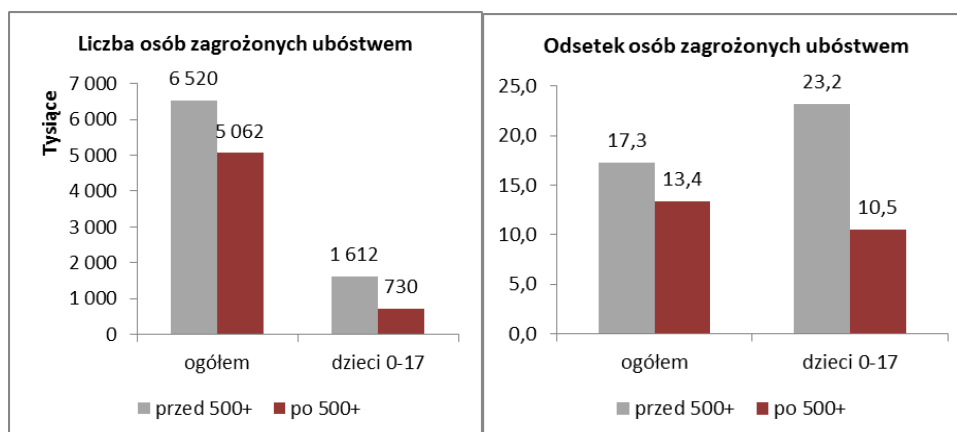
¹³⁾ Przy założeniu, że jedno dziecko jest w wieku do 5 r.ż., a drugie między 5 a 18 r.ż.

Wykres 3. Wartości minimum socjalnego w wybranych typach gospodarstw pracowniczych i emeryckich w 2014 r.¹⁴⁾

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych

Ze wstępnych szacunków wynika, że ubóstwo może spaść o ok. 3 p.p., a zagrożenie ubóstwem wśród dzieci do 17 r. ż. z 23,3% do poziomu 11%.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EU-SILC2013

Z przeprowadzonych analiz wynika, że świadczenie wychowawcze będzie miało największy wpływ na sytuację dochodową rodzin znajdujących się w pierwszych 3 decylach dochodowych.

¹⁴⁾ Kwoty podano w zł, w ujęciu miesięcznym, na osobę, w cenach średniorocznych. M-mężczyzna, K-kobieta, Dmł- dziecko młodsze (wiek 4-6 l.), Dst – dziecko starsze (wiek 13-15 l.).

CZĘŚĆ II. ZAGADNIENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Cel ustawy

Projektowana ustawa wprowadza do systemu prawnego nowe świadczenie – świadczenie wychowawcze. Świadczenie wychowawcze kierowane jest do rodzin mających na utrzymaniu dzieci, a jego celem jest przede wszystkim częściowe pokrycie wydatków związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych i wychowywaniem dzieci. Wychowanie i przygotowanie do życia dzieci wiąże się z dużym obciążeniem finansowym dla osób, u których pozostają one na utrzymaniu, w szczególności w rodzinach wieloosobowych. W związku z powyższym, rodziny często napotykają bariery ekonomiczne związane z wielkością dochodu. Niezbędne jest więc wprowadzenie takich rozwiązań, które umożliwią ich wyeliminowanie lub istotne zmniejszenie. Projektowana ustawa pozwoli zmniejszyć istniejące obecnie ekonomiczne ograniczenia, w szczególności wśród młodych ludzi decydujących się na posiadanie potomstwa, zwłaszcza drugiego i kolejnego dziecka.

2. Osoby uprawnione do świadczenia wychowawczego

Świadczenie wychowawcze, podobnie jak inne świadczenia o charakterze społecznym, przysługiwać będzie obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej oraz innym osobom, którym na podstawie przepisów wspólnotowych oraz umów międzynarodowych przyznane zostały analogiczne do posiadanych przez obywateli prawa w zakresie świadczeń społecznych. Jednocześnie ustawa warunkuje prawo do świadczenia wychowawczego od zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym świadczenie to ma przysługiwać, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Rozwiązanie takie ma na celu eliminację potencjalnych przypadków, w których ośrodek interesów życiowych danej osoby znajdowałby się w innym państwie, zaś osoba ta byłaby nadal nienależnie uprawniona do pobierania świadczenia wychowawczego w Polsce. Przewiduje się, że wprowadzone rozwiązanie pozwoli ograniczyć podobne przypadki do koniecznego minimum.

Istotą wprowadzanych projektowaną ustawą regulacji jest objęcie świadczeniem wychowawczym możliwie jak najszerszego zakresu osób posiadających na swoim utrzymaniu dzieci, realizując tym samym podstawowy cel, tj. wsparcie ekonomiczne rodzin, w szczególności tych zagrożonych ubóstwem, oraz częściowe pokrycie wydatków rodziców lub opiekunów dzieci z tytułu wysokich kosztów ich wychowania i wykształcenia.

W konsekwencji świadczenie wychowawcze przysługiwać będzie matce, ojcu, opiekunowi prawnemu dziecka lub opiekunowi faktycznemu dziecka. Rozszerzenie katalogu na opiekunów faktycznych dziecka ma przede wszystkim zabezpieczać otrzymywanie świadczenia w sytuacjach, w których osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o jego przysposobienie. W przypadku zbiegu prawa rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka do świadczenia wychowawczego, świadczenie to wypłacane będzie temu z rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem. Jeżeli opieka nad dzieckiem sprawowana jest równocześnie przez oboje rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, świadczenie wychowawcze wypłacane będzie temu, kto pierwszy złoży wniosek. W przypadku gdy rodzice nie zamieszkują wspólnie, a dziecko mieszka u jednego z rodziców przez pierwszą część miesiąca, a u drugiego z rodziców przez drugą część miesiąca, wówczas świadczenie wychowawcze będzie dzielone pomiędzy rodziców proporcjonalnie do czasu, w którym dziecko u danego rodzica zamieszkuje. Z kolei jeżeli dziecko nie pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z obojgiem rodziców, świadczenie wychowawcze wypłaca się temu z rodziców, pod którego opieką znajduje się dziecko. Jeżeli organ właściwy będzie miał wątpliwości co do tego, kto faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem, będzie mógł zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Warto również napomnieć, że projektowana ustawa zakłada, że świadczenie o podobnym charakterze do wprowadzanego świadczenia wychowawczego, będzie przysługiwało rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. Świadczenie to wprowadzone zostanie do systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej i będzie miało formę dodatku do otrzymywanych przez rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka – świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Dodatek ten nazwany został „dodatkiem wychowawczym” i jego wysokość wynosić będzie tyle samo ile wynosić będzie wysokość świadczenia wychowawczego. Dodatek wychowawczy przysługiwać będzie na umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej dziecko, w wieku do ukończenia 18. roku życia. W odróżnieniu od świadczenia wychowawczego prawo do dodatku na pierwsze dziecko nie będzie uzależnione od dochodu. Rozwiązanie takie wynika z faktu, że rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka wykonują zadanie władz publicznych wynikające z art. 72 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zapewniają opiekę dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej otrzymują środki publiczne, których oczywiście nie można uznać jako ich dochód. Pomimo tego, że opieka zapewniana przez rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka ma charakter rodzinny, rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka oczywiście nie mają, co do zasady, w przeciwieństwie do rodziców, żadnych obowiązków alimentacyjnych względem dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Dodatek ten, podobnie jak świadczenie wychowawcze, będzie finansowany z budżetu państwa, a jego realizacja stanowić będzie dla powiatu zadania z zakresu administracji rządowej.

3. Wysokość świadczenia wychowawczego i warunki jego nabywania

Projektowana ustawa zakłada, że świadczenie wychowawcze przysługiwać będzie osobom, o których mowa powyżej, do czasu osiągnięcia przez dziecko przyjmowanej powszechnie granicy dorosłości, tj. ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Świadczenie wychowawcze – na każde uprawnione dziecko – przysługiwać będzie w wysokości 500 zł miesięcznie. Zgodnie z założeniami, ustalona kwota 500 zł miesięcznie jest wystarczająca dla poprawy zaspokojenia istotnych potrzeb dziecka, wynikających z konieczności jego utrzymania, wykształcenia i przygotowania do życia.

Projekt przewiduje, że świadczenie wychowawcze na drugie i każde kolejne dziecko przysługiwać będzie bez względu na osiągnięty przez rodzinę dochód. Natomiast świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwać będzie wówczas, gdy dochód rodziny nie przekroczy kwoty 800 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy w rodzinie znajduje się dziecko niepełnosprawne – kwoty 1200 zł.

Powyższa konstrukcja przepisów oddaje pośredni cel całej regulacji, którym jest potrzeba wsparcia głównie rodzin z dwojgiem lub większą liczbą dzieci. Rodziny posiadające na utrzymaniu jedynie jedno dziecko są w większości zdolne do poniesienia ciężaru ekonomicznego związanego z jego wychowaniem i wykształceniem, zaś rozszerzenie zakresu świadczenia wychowawczego również na te rodziny wiązałoby się z nadmiernym obciążeniem budżetu państwa ze względu na liczbę potencjalnych beneficjentów. Dodatkowo, dla rodzin niżej uposażonych, zbliżających się do wartości minimum socjalnego, wprowadzono, poprzez kryterium dochodowe, możliwość otrzymania świadczenia wychowawczego nawet na pierwsze dziecko. Zwiększenie zaś tego kryterium wobec rodzin, na których utrzymaniu pozostaje dziecko niepełnosprawne, do kwoty 1200 zł per capita,

związane jest z uwzględnieniem dodatkowych ciężarów, jakie rodzice i opiekunowie muszą ponosić w związku z wydatkami na takie dziecko.

Pierwszym dzieckiem, w rozumieniu przepisów ustawy, jest jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia. W przypadku dzieci urodzonych tego samego dnia, miesiąca i roku, będących najstarszymi dziećmi w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia (np. w przypadku gdy w rodzinie jest dwoje bliźnięt w wieku 16 lat i jedno dziecko w wieku 13 lat), pierwsze dziecko oznacza jedno z tych dzieci wskazane przez osobę uprawnioną do świadczenia wychowawczego. Oznacza to, że mogą zdarzyć się sytuacje, w których liczba dzieci, na które przyznawane jest uprawnienie do świadczenia wychowawczego w danej rodzinie, ulegnie zmniejszeniu, np. poprzez ukończenie 18. roku życia lub śmierć jednego z np. dwojga dzieci. W takich przypadkach, mimo dotychczasowego pobierania świadczenia wychowawczego, rodzice tracą prawo do pobierania tego świadczenia wobec drugiego dziecka (pozostałego dziecka, które nie ukończyło 18. roku życia), chyba że spełnione zostanie kryterium dochodowe.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę, że bardzo często w skład rodziny wchodzi nie tylko dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia, projektowana ustawa przewiduje, że przez rodzinę rozumie się również pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567, z późn. zm.). Dzięki takiemu rozwiązaniu możliwe będzie w sposób realny ustalić sytuację dochodową danej rodziny, bowiem przy ustalaniu dochodu na osobę w rodzinie brane będą również pod uwagę dzieci starsze niż w wieku do ukończenia 18. roku życia. Jeżeli dzieci te nie będą miały własnych dochodów, wówczas dochód na osobę w rodzinie będzie odpowiednio niższy. Jednocześnie przewiduje się, że do członków rodziny nie będzie się zaliczać dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko. Zarówno dziecko pozostające w związku małżeńskim, jak i pełnoletnie dziecko posiadające własne dziecko są osobami, które założyły już własne rodziny i jako takie mogą się ubiegać o świadczenie wychowawcze na własne dzieci. Natomiast jeśli chodzi o dzieci pozostające pod opieką opiekuna prawnego, to dzieci tych również nie zalicza się do członków rodziny, a ustalając dochód uprawniający do świadczenia wychowawczego brać się będzie pod uwagę wyłącznie dochód tego dziecka.

Określony został także sposób ustalania dochodu rolników z gospodarstwa rolnego.

Ponadto w przypadku gdy któryś z członków rodziny przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (tj. w domu pomocy społecznej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, szkole wojskowej lub innej szkole, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie) lub w pieczy zastępczej, ustalając dochód w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się osoby przebywającej w tej instytucji.

Projektowana ustawa przewiduje również regulacje odnoszące się do sytuacji, gdy dana rodzina utraciła lub uzyskała dochód. Rozwiązania w tym zakresie zostały ukształtowane w taki sposób, aby sposób ustalania dochodu odzwierciedlał rzeczywistą sytuację dochodową rodziny.

Świadczenie wychowawcze nie będzie przysługiwać, jeżeli:

- 1) dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- 3) pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- 4) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Należy zwrócić w tym miejscu uwagę, że próg dorosłości dzieci związany z osiągnięciem pełnej zdolności do czynności prawnych, a tym samym jednocześnie utratą prawa do świadczenia wychowawczego, został, zgodnie z regułami ogólnymi, ustalony na 18. rok życia. Jednakże, w niektórych przypadkach polskie prawo przewiduje, że osoby które nie ukończyły 18. roku życia mogą nabyć pełną zdolność do czynności prawnych poprzez wejście w związek małżeński. W takich przypadkach, dalsze przyznawanie rodzicom i opiekunom takich osób świadczenia wychowawczego byłoby nieuzasadnione i sprzeczne z celem niniejszej ustawy. W związku z tym, ograniczenie świadczenia wychowawczego wobec dzieci pozostających w związku małżeńskim wydaje się właściwe. Wprowadzenie ograniczenia prawa do świadczenia wychowawczego wobec pełnoletnich dzieci, które są uprawnione do świadczenia wychowawczego na własne dzieci, ma na celu eliminację potencjalnych przypadków kumulacji świadczeń. Uzasadnione jest przypuszczenie, że posiadanie własnego dziecka łączy się z osiągnięciem znacznego stopnia samodzielności, w związku z czym wypłata świadczenia byłaby w większości przypadków nieuzasadniona.

Natomiast w sytuacji pozostawania dziecka w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej, rodzice lub opiekunowie dziecka nie ponoszą kosztów związanych z jego utrzymaniem lub koszty te są w znacznym stopniu ograniczane. Właściwym jest zatem wstrzymanie wypłaty świadczeń za te okresy, w których faktyczny ciężar ekonomiczny utrzymania dziecka spoczywa na innym podmiocie.

W przypadku gdy zaistnieją sytuacje, że rodzina będzie marnotrawić przyznane jej świadczenie wychowawcze lub wydatkować je będzie niezgodnie z przeznaczeniem, organ właściwy przekazywać będzie to świadczenie w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług (np. żłobka, czy zajęć pozalekcyjnych). Rozwiązanie to ma na celu ograniczenie przypadków, w których świadczenie wychowawcze będzie przeznaczane przez rodziców lub opiekunów dziecka na cele niezgodne z ustawą, w szczególności kiedy kwota świadczenia będzie wykorzystywana przez te osoby na zaspokajanie potrzeb własnych z pominięciem potrzeb dziecka.

Ponadto istotnym rozwiązaniem, w szczególności z punktu widzenia rodzin gorzej sytuowanych, jest wyłączenie dochodów uzyskiwanych z tytułu świadczenia wychowawczego z katalogu dochodów warunkujących prawo do świadczeń o charakterze społecznym. Oznacza to, że świadczenie wychowawcze nie będzie miało wpływu na prawo do świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, czy dodatków mieszkaniowych.

4. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia wychowawczego

Realizacja świadczenia wychowawczego należeć będzie do gminy. Zadanie to zostało nałożone na wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (organ właściwy). Organ właściwy będzie mógł upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego.

Podkreślenia wymaga, że realizacja świadczenia wychowawczego w ośrodku pomocy społecznej nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Jeżeli chodzi o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, to właściwy w tym zakresie będzie marszałek województwa – to

on, w tym przypadku, wydawał będzie decyzje w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego, a wypłacać świadczenie będzie gmina.

Dodatek wychowawczy przysługujący rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka wypłacany będzie przez powiat (jednostkę samorządu terytorialnego odpowiedzialną za organizację pieczy zastępczej).

Podmioty realizujące ustawę otrzymają środki finansowe na pokrycie kosztów obsługi zadań związanych z jej realizacją. W przypadku gminy i powiatu, tj. jednostek, które wypłacają odpowiednio świadczenie wychowawcze i dodatek wychowawczy, koszty te zostały określone jako procent od wypłaconych środków. W przypadku marszałka województwa, który wydaje decyzje w sprawach związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego w UE, ale nie wypłaca świadczeń, koszty będą określone indywidualnie. Decyzja w tym zakresie podejmowana będzie przez Ministra Finansów, na podstawie przeprowadzonej przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej analizy danych pochodzących z zebranego od marszałków zapotrzebowania na środki.

5. Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna prawnego dziecka albo opiekuna faktycznego dziecka. Do wniosku konieczne będzie dołączenie dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań koniecznych do uzyskania prawa do świadczenia wychowawczego, tj. w szczególności zaświadczenia lub oświadczenia o dochodach rodziny, zaświadczenia z sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka (w przypadku opiekunów faktycznych), czy orzeczenie sądu opiekuńczego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka (w przypadku opiekuna prawnego). Podkreślić należy, że dokumentów dotyczących dochodów rodziny nie będzie trzeba składać w przypadku, gdy dana osoba nie będzie się ubiegać o przyznanie uprawnienia do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko – bowiem tylko w przypadku gdy osoba uprawniona będzie chciała uzyskać świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko pod uwagę brany jest dochód rodziny. W przypadku drugiego i następnych dzieci dochód pozostaje bez znaczenia. Zatem jeżeli osoba uprawniona zdaje sobie sprawę, że nie spełni wymogu w zakresie kryterium dochodowego (tj. przekroczy odpowiednio próg 800 zł lub 1200 zł na osobę w rodzinie), wówczas żadne oświadczenia czy zaświadczenia o dochodach,

w celu uzyskania prawa do świadczenia wychowawczego na drugie i następne dzieci, nie będą potrzebne.

Szczegółowy sposób i tryb postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze oraz wzór wniosku o przyznanie tego świadczenia, a także załączników do wniosku, określony zostanie w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rodziny.

Projektowane niniejszą ustawą rozwiązania dostosowane są do informatyzacji. Przepisy ustawy stwarzają możliwość składania wniosku o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego w postaci elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny lub systemu teleinformatycznego wskazanego w obwieszczeniu przez ministra właściwego do spraw rodziny i ministra właściwego do spraw informatyzacji. Również załączniki do wniosków składanych drogą elektroniczną będą mogły mieć postać dokumentów elektronicznych bądź elektronicznych kopii dokumentów papierowych. Dla ułatwienia wypełniania wniosków składanych w postaci elektronicznej część danych będzie uzupełniana automatycznie poprzez ich pozyskiwanie z rejestru PESEL. Nadto organy prowadzące postępowania w przedmiocie przyznania świadczenia wychowawczego będą dysponowały prawem do weryfikowania, drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, danych z rejestrem PESEL. Nie będzie również konieczności dołączania do wniosku szeregu zaświadczeń (np. dotyczących dochodów) – organ właściwy bowiem będzie je pozyskiwał samodzielnie.

Projektowana ustawa nakłada ponadto na ministra właściwego do spraw rodziny obowiązek stworzenia rejestru centralnego osób pobierających i ubiegających się o świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin. Zadaniem podstawowym tworzonego rejestru jest możliwość analizy statystycznej zbioru osób i pobieranych świadczeń w celu określenia przewidywanych na kolejne okresy budżetowe zapotrzebowań na środki finansowe w zakresie świadczenia wychowawczego. Należy zauważyć, że rejestr centralny do celów statystycznych podlega anonimizacji i wszelkie analizy odbywają się na bazie danych jednostkowych pozbawionych cech danych osobowych. Analizy takiego zbioru danych służyć będą zbadaniu charakterystyki zbiorowości osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin celem określenia możliwych zmian w strukturze świadczeniobiorców, a co za tym idzie przewidzenia zmian zapotrzebowania na środki finansowe budżetu państwa na realizację zadania z zakresu administracji rządowej, jakim będzie pomoc państwa w wychowywaniu dzieci poprzez wypłatę świadczeń wychowawczych, oraz w celu dokonywania Ocen Skutków Regulacji przyszłych rozwiązań dotyczących tej samej grupy odbiorców jak w przypadku świadczenia wychowawczego.

Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane będzie na okres jednego roku – od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku. Wnioski o jego ustalenie będzie można składać od dnia 1 sierpnia danego roku. Świadczenie przyznawane będzie od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz ze wszystkimi dokumentami. Wypłata świadczenia nastąpi nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało ono przyznane, chyba że wniosek zostanie złożony po 10. dniu miesiąca, wówczas świadczenie wychowawcze za dany miesiąc wypłacane będzie najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące sprawowania opieki nad dzieckiem, organ właściwy (marszałek województwa) będzie miał możliwość wystąpienia do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.), w celu weryfikacji tych wątpliwości. Z wnioskiem takim organ właściwy będzie mógł wystąpić również w przypadku powzięcia informacji o marnotrawieniu świadczenia wychowawczego lub wydatkowaniu go niezgodnie z przeznaczeniem. Organ właściwy będzie mógł także wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach uprawniających do świadczenia wychowawczego, marnotrawieniu tego świadczenia lub wydatkowaniu go niezgodnie z przeznaczeniem, jeżeli informacje te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji.

Wypłata świadczenia wychowawczego podlegać będzie wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca to świadczenie odmówi udzielenia lub nie udzieli w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do tego świadczenia. Ponadto organ właściwy wstrzyma wypłatę, jeżeli osoba otrzymująca świadczenie wychowawcze nie podejmuje świadczenia wychowawczego przez trzy kolejne miesiące kalendarzowe.

Jeżeli świadczenie wychowawcze zostanie pobrane nienależnie, wówczas osoba która pobrała świadczenie obowiązana będzie do jego zwrotu wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę. Projektowana ustawa określa, że za nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze uważa się:

- 1) świadczenie wychowawcze wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia wychowawczego albo wstrzymanie wypłaty świadczenia wychowawczego, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do jego pobierania;
- 2) świadczenie wychowawcze przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą to świadczenie;
- 3) świadczenie wychowawcze wypłacone w przypadku, gdy marszałek województwa ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, za okres od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczenia wychowawczego w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, do dnia wydania decyzji o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze;
- 4) świadczenie wychowawcze przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność z powodu jej wydania bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa albo świadczenie wychowawcze przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania i osobie odmówiono prawa do świadczenia wychowawczego;
- 5) świadczenie wychowawcze wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał tę decyzję.

Należy jednak podkreślić, że organ właściwy, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny, będzie mógł umorzyć kwoty nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty.

6. Weryfikacja wysokości świadczenia wychowawczego

W odniesieniu do wysokości kwoty świadczenia wychowawczego projekt przewiduje, że Rada Ministrów będzie miała możliwość podniesienia tej kwoty w drodze rozporządzenia. Rada Ministrów w tym zakresie ma brać pod uwagę prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

Ponadto zakłada się, że po upływie 3 lat od dnia wejścia projektowanej ustawy w życie, Rada Ministrów dokona oceny skutków jej obowiązywania. Na podstawie tej oceny Rada Ministrów przedstawi propozycje wprowadzenia stałego mechanizmu wzrostu zarówno kwoty świadczenia wychowawczego, jak i kryteriów dochodowych.

7. Zmiany w innych ustawach

Projektowana ustawa przewiduje zmiany w następujących ustawach:

- 1) ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.);
- 2) ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.);
- 3) ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35 i 64);
- 5) ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2015 r. poz. 2071);
- 6) ustawie z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 763 oraz z 2015 r. poz. 1582, 1830 i 1854);
- 7) ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.);
- 8) ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135 i 2281);
- 9) ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.);
- 10) ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966, z późn. zm.);
- 11) ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.);
- 12) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 13) ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 783, z późn. zm.);

- 14) ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 859, z późn. zm.);
- 15) ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.);
- 16) ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, z późn. zm.);
- 17) ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. poz. 1863 oraz z 2015 r. poz. 1359).

Ad. 1 i 2.

Zmiana przewiduje, że świadczenie wychowawcze oraz świadczenia dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka, podobnie jak inne świadczenia o charakterze socjalnym, nie będą podlegać egzekucji.

Ad. 3.

Na mocy tej zmiany świadczenie wychowawcze (oraz dodatek wychowawczy) będzie wolne od podatku dochodowego od osób fizycznych.

Ad. 4.

Obecnie ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty przewiduje, że oświadczenie o samotnym wychowywaniu dziecka może być zweryfikowane za pomocą wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Projektowana ustawa przewiduje rezygnację z tego wywiadu w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. W związku z tym konieczna jest również stosowna zmiana w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – proponuje się odwołanie do rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzanego w celu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Ad. 5 i 6.

Zmiany w ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz w ustawie z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych przewidują, że świadczenie wychowawcze oraz dodatek wychowawczy nie będą brane pod uwagę przy ustalaniu dochodu, od którego uzależniona jest wysokość czynszu w lokalu mieszkalnym będącym w zasobach towarzystwa budownictwa mieszkaniowego oraz przy ustalaniu dochodu, od którego uzależniona jest pomoc państwa w spłacie kredytu.

Ad. 7.

Zmiany mają na celu dostosowanie rozwiązań wynikających z projektowanej ustawy do informatyzacji.

Ad. 8.

Projektowana ustawa wprowadza kolejne świadczenie oparte o powielany model świadczeń rodzinnych i społecznych. Wiele spośród dotychczas istniejących w systemie polityki rodzinnej i społecznej usług przenika się. Wiele wypłacanych świadczeń jest wzajemnie powiązanych (np. kryteria dochodowe czy wymagany określony status beneficjenta świadczeń). Aktualnie obowiązujące uregulowania prawne w dużej mierze ograniczają możliwości wymiany danych między instytucjami obszaru rynku pracy i polityki społecznej – głównie z uwagi na ochronę danych osobowych i brak odpowiednich uregulowań (lub niekorzystną interpretację istniejących) w ustawach szczegółowych. Mamy do czynienia z różnymi bazami danych, posiadającymi różnych Administratorów Danych Osobowych – co stanowi dużą przeszkodę w integracji informacji o kliencie korzystającym z różnych usług rynku pracy i polityki społecznej. Instytucje realizujące różne programy tylko w ograniczonym zakresie wymieniają między sobą dane o swoich beneficjentach (Powiatowe Urzędy Pracy, Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej, Centrum Świadczeń Społecznych), funkcjonują w oparciu o dedykowane porozumienia administracyjne między instytucjami, regulujące cel i zakres współdziałania, w tym udostępniania danych. Instytucje te – posiadając własne bazy danych klientów, własne uregulowania dotyczące celu i zakresu przetwarzania danych, pełniąc jednocześnie rolę administratorów baz danych dla swoich baz danych – wymieniają między sobą dane tylko w uzasadnionych przypadkach. Podobnie wygląda tu współpraca z instytucjami zewnętrznymi (np. między Powiatowym Urzędem Pracy a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych) – działanie w trybie wnioskowym. Tym samym nie jest możliwe sprawdzenie efektywności mechanizmu pomocowego, efektywności pomocy dla danego mieszkańca, ani wykrywanie nadużyć. Proponowana zmiana ma na celu wyeliminowanie tych problemów i ułatwienie przekazywania danych między organami administracji publicznej.

Ad. 9.

Art. 299 § 1 w zw. z § 3 oraz art. 299 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa przewiduje, że organy podatkowe udostępniają informacje zawarte w aktach spraw podatkowych oraz informacje o numerach rachunków bankowych określonym organom i osobom. Projektowana zmiana przewiduje, że informacje te udostępniane będą również wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub marszałkom województw w zakresie

prowadzonych postępowań o przyznanie świadczenia wychowawczego. Jest to rozwiązanie analogiczne do funkcjonującego w odniesieniu do innych świadczeń o charakterze socjalnym.

Ad. 10.

Zmiany w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych przewidują, że świadczenie wychowawcze (oraz dodatek wychowawczy) nie będzie wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do dodatku mieszkaniowego.

Ad. 11.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych proponuje się zmiany w zakresie wywiadów weryfikujących, czy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne samotnie wychowuje dziecko oraz czy osoby ubiegające się (pobierające) świadczenie pielęgnacyjne albo zasiłek dla opiekuna spełniają wymagania konieczne do uzyskania (pobierania) tych świadczeń. Obecnie ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych przewiduje, że jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne wystąpią wątpliwości co do samotnego wychowywania dziecka organ właściwy może przeprowadzić wywiad. Organ właściwy może również zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Wydaje się, że dwa narzędzia weryfikacji uprawnień (tj. wywiad z przepisów o świadczeniach rodzinnych i wywiad z przepisów o pomocy społecznej) są niecelowe. Dlatego proponuje się pozostawienie jedynie jednego narzędzia – rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Dodatkowo doprecyzowane zostały przepisy wskazujące cele, dla których wywiad ma być przeprowadzany.

Pozostałe zmiany w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych mają charakter precyzujący – konieczność ich wprowadzenia wynika z faktu, że projektowana ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest systemowo spójna z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Zatem w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych należy ukształtować przepisy obu ustaw w sposób spójny.

Ad. 12.

Zmiany ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej mają na celu dostosowanie rozwiązań wynikających z projektowanej ustawy do informatyzacji. Wprowadza się także zmiany będące konsekwencją wyżej wskazanych zmian w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych dotyczących rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Ponadto projektowane rozwiązania przewidują, że świadczenie wychowawcze (oraz dodatek wychowawczy) nie będzie wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z pomocy społecznej.

Ad. 13.

Projektowana zmiana przewiduje, że opłacie skarbowej nie będzie podlegało dokonanie czynności urzędowej, wydanie zaświadczenia i zezwolenia (pozwolenia, koncesji) albo złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego. Rozwiązanie to jest analogiczne do innych rozwiązań z zakresu świadczeń socjalnych.

Ad. 14.

Art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stanowi, że w przyjmowanych przez Radę Ministrów projektach ustaw, których skutkiem finansowym może być zmiana poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, określa się w treści projektu maksymalny limit tych wydatków wyrażony kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, oddzielnie dla każdego roku, poczynając od pierwszego roku planowanego wejścia w życie ustawy. Jednocześnie taki projekt ustawy ma zawierać mechanizmy korygujące, mające zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków. Dodatkowo w projekcie ma być określony właściwy organ, który monitoruje wykorzystanie limitu wydatków na wykonywanie zadania publicznego przez jednostki sektora finansów publicznych oraz odpowiada za wdrożenie mechanizmów korygujących.

Z obowiązku wprowadzenia powyższych regulacji zwolnione są m.in. projekty z zakresu świadczeń rodzinnych.

Jak już wskazano powyżej projektowana ustawa jest systemowo spójna z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a projektowane świadczenie wychowawcze (oraz dodatek wychowawczy) jest świadczeniem, które, podobnie jak większość świadczeń rodzinnych, kierowane jest do rodzin mających dzieci na utrzymaniu. Dlatego konieczne jest dokonanie takich zmian w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, które z wprowadzania omówionych regulacji wynikających z art. 50 tej ustawy zwolnią również projekty ustaw dotyczące świadczenia wychowawczego oraz dodatku wychowawczego.

Ad. 15.

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów są zmianami doprecyzowującymi – tak, aby ustawa ta była spójna z ustawą z

dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, do której odnosi się w zakresie katalogu dochodów. Ponadto zmiany mają na celu dostosowanie rozwiązań wynikających z projektowanej ustawy do informatyzacji (podobnie jak zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).

Ad. 16.

Jak już wskazano powyżej, projektowana ustawa zakłada przyznanie rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka dodatku wychowawczego – tj. świadczenia o podobnym charakterze do wprowadzanego świadczenia wychowawczego. Dodatek ten wprowadzany jest w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ad. 17.

Zmiany w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. poz. 1863 oraz z 2015 r. poz. 1359) umożliwiają dostosowanie rozwiązań w niej zawartych do informatyzacji.

8. Obowiązek sprawozdawczy Rady Ministrów

Projektowana ustawa nakłada na Radę Ministrów obowiązek przedstawienia corocznie Sejmowi i Senatowi, w terminie do dnia 30 września każdego roku, sprawozdania z realizacji ustawy za rok poprzedni. Obowiązek sprawozdawczy z realizacji ustawy znajduje się również w innych aktach prawnych z zakresu polityki rodzinnej (np. w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1457, z późn. zm.), czy w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, z późn. zm.) i stanowi rozwiązanie, które w sposób kompleksowy pozwala podsumować roczne funkcjonowanie obowiązujących rozwiązań, a – w razie potrzeby – podjąć stosowne kroki służące lepszej realizacji celów danej ustawy. Projekt zakłada, że pierwsze sprawozdanie zostanie przedstawione Sejmowi i Senatowi do dnia 30 września 2018 r. (za okres od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy do dnia 31 grudnia 2017 r.).

Ponadto na ministra właściwego do spraw rodziny nałożony został obowiązek dokonania, po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przeglądu wszystkich systemów świadczeń na rzecz rodziny i przedstawienia Radzie Ministrów wniosków co do konieczności dokonania ewentualnych zmian w tych systemach.

9. Rozwiązania w okresie przejściowym

Jak już omówiono powyżej okres, na który ustalane będzie prawo do świadczenia wychowawczego, rozpoczynał się będzie w dniu 1 października i kończył w dniu 30 września następnego roku. Kierując się koniecznością jak najpilniejszego wdrożenia projektowanej ustawy przewiduje się, że pierwszy okres na który ustalane będzie prawo do świadczenia wychowawczego rozpocznie się z dniem wejścia w życie ustawy i skończy dnia 30 września 2017 r. Rozwiązanie to jest korzystne nie tylko z punktu widzenia rodzin, do których kierowane jest świadczenie wychowawcze, ale również z punktu widzenia gmin, które świadczenie wychowawcze będą realizować, bowiem nie będą musiały dwukrotnie w roku 2016 ustalać prawa do tego świadczenia – następny, już „właściwy” okres, na który ustalane będzie prawo do świadczenia wychowawczego, rozpocznie się dopiero w dniu 1 października 2017 r.

Ustalając prawo na ww. pierwszy okres, brany ma być pod uwagę dochód rodziny z roku 2014 (oczywiście tylko w odniesieniu do osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko). Regulacja ta podyktowana jest faktem, że rzeczywista wysokość dochodu rodziny za rok 2015 znana będzie dopiero pod koniec sierpnia 2016 r. Do tej daty bowiem organy podatkowe mają czas do rozliczenia zeznań podatkowych.

Jednocześnie niezbędne jest wzięcie pod uwagę możliwości realizacyjnych gmin w stosunku do liczby osób, które zgłoszą się z wnioskami o przyznanie im uprawnienia do świadczenia wychowawczego. Aby nie doszło do sytuacji, w której gmina nie jest w stanie w okresie początkowym przyjąć wszystkich wniosków, zaproponowano aby osoby ubiegające się o świadczenie wychowawcze w pierwszym okresie mogły składać wnioski przez okres trzech miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy bez skutku w postaci utraty prawa do tego świadczenia za poprzednie miesiące. Przepisy materialne bowiem przewidują, że świadczenie wychowawcze przysługuje od miesiąca złożenia wniosku – w okresie przejściowym zasada ta jest wyłączona na okres trzech miesięcy. Ponadto, aby umożliwić gminom prawidłowe zrealizowanie złożonych wniosków, przewiduje się, że będą one miały, w okresie początkowym, trzy miesiące na ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i wypłatę tego świadczenia.

Ponadto, aby ustawa mogła być sprawnie i rzetelnie wdrożona, zakłada się odpowiedni okres *vacatio legis* – ustawa ma wejść w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia. W tym okresie gminy i województwa mają za zadanie zorganizować (lub utworzyć) jednostki organizacyjne, które od dnia wejścia w życie ustawy

zaczną przyjmować wnioski. Na ten cel otrzymają stosowne środki finansowe, które zobowiązany będzie przekazać, za pośrednictwem wojewodów, minister właściwy do spraw finansów publicznych (wysokość środków finansowych będzie uzgodniona z ministrem właściwym do spraw rodziny).

Problematyka regulowana w ustawie jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979 oraz z 2015 r. poz. 1063) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Nazwa projektu Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Minister Elżbieta Rafalska Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Olgierd Podgórski, Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, tel. 5290662	Data sporządzenia 29 stycznia 2016 r. Źródło Expose Premiera Nr w wykazie prac: UA7

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy ma na celu przede wszystkim pomoc dla rodzin wychowujących dzieci oraz przeciwdziałanie spadkowi demograficznemu w Polsce, przez przyznanie tym rodzinom nowego świadczenia wychowawczego.

Od ponad 25 lat niska liczba urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń; od 1989 r. utrzymuje się okres depresji urodzeniowej. W 2013 r. współczynnik dzietności ogólnej wyniósł 1,26, co oznacza, że na 100 kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat) przypadało 126 urodzonych dzieci (w miastach – 118, na wsi – 137). Od lat dziewięćdziesiątych XX w. wartość współczynnika dzietności ogólnej kształtuje się poniżej 2, podczas gdy wielkość optymalna – określana jako korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego – to 2,10–2,15, tj. gdy na 100 kobiet w wieku 15–49 lat przypada średnio 210–215 urodzonych dzieci. Ponadto, wraz z postępującym spadkiem demograficznym powiększa się liczba osób żyjących w ubóstwie ekonomicznym.

Projektowana ustawa kierowana jest do rodzin mających na utrzymaniu dzieci, a jej celem jest przede wszystkim częściowe pokrycie wydatków związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych i wychowywaniem dzieci. Wychowanie i przygotowanie do życia dzieci wiąże się z dużym obciążeniem finansowym dla osób, u których pozostają one na utrzymaniu, w szczególności w rodzinach wieloosobowych. W związku z powyższym, rodziny często napotykać bariery ekonomiczne związane z wielkością dochodu. Niezbędne jest więc wprowadzenie takich rozwiązań, które umożliwią ich wyeliminowanie lub istotne zmniejszenie. Projektowana ustawa pozwoli zmniejszyć istniejące obecnie ekonomiczne ograniczenia, w szczególności wśród młodych ludzi decydujących się na posiadanie potomstwa, zwłaszcza drugiego i kolejnego dziecka.

Świadczenie wychowawcze, podobnie jak inne świadczenia o charakterze społecznym, przysługiwać będzie obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej oraz innym osobom, którym na podstawie przepisów wspólnotowych oraz umów międzynarodowych przyznane zostały analogiczne do posiadanych przez obywateli prawa w zakresie świadczeń społecznych. Jednocześnie ustawa warunkuje prawo do świadczenia wychowawczego od zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym świadczenie to ma przysługiwać, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Obecnie obowiązującymi Polskę umowami w tym zakresie są:

- umowa z dnia 16 stycznia 1958 r. między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. z 1959 r. Nr 19, poz. 114) – w odniesieniu do: Bośni i Hercegowiny, Serbii oraz Czarnogóry,
- umowa z dnia 6 kwietnia 2006 r. między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Macedonii o zabezpieczeniu społecznym (Dz. U. z 2007 r. Nr 229, poz. 1686).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana ustawa wprowadza pomoc ekonomiczną w postaci świadczenia wychowawczego skierowaną do rodzin wychowujących dzieci do lat 18, która ma na celu ograniczenie ubóstwa oraz zmianę trendu demograficznego w Polsce. Comiesięczne świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł, obejmujące istotną część dzieci do lat 18, powinno spełnić oba te cele. Świadczenie to obejmie swoim zakresem:

- część dzieci będących „pierwszym dzieckiem” – zakres tego uprawnienia zależeć będzie od spełnienia kryterium dochodowego w wysokości 800 zł (1200 zł w przypadku dziecka niepełnosprawnego),
- ogół dzieci będących drugim i kolejnym dzieckiem – bez zastosowania kryterium dochodowego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Świadczenia wypłacane rodzicom lub opiekunom w związku z wychowywaniem dzieci są przewidziane w ustawodawstwie wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej i stanowią odrębny dział zabezpieczenia społecznego obejmujący szeroko rozumiane świadczenia rodzinne.

Co do zasady można wyróżnić trzy modele wsparcia rodziców w wychowywaniu dzieci: powszechny (adresowany do wszystkich rodziców i opiekunów bez względu na dochody), różnicujący (głównie w oparciu o ocenę sytuacji dochodowej) oraz mieszany (powszechny z dodatkowym wsparciem rodzin o najniższych dochodach).

Regulacje prawne dotyczące świadczeń związanych z wychowaniem i wyrównywaniem kosztów utrzymania dzieci w poszczególnych państwach członkowskich UE wykazuje znaczne zróżnicowanie, zarówno co do zakresu świadczeń, warunków ich nabycia, wymiaru, zasad finansowania, jak i innych elementów konstrukcji. Jednakże w niektórych państwach istnieją rozwiązania o charakterze podobnym do projektowanego świadczenia wychowawczego:

Francja

Rodzicom z dwójką lub większą liczbą dzieci, niezależnie od osiąganego dochodu, przysługuje zasiłek na drugie wychowywane dziecko (*Allocations Familiales*) w wysokości:

- na 2 dzieci – 129,35 euro;
- na 3 dzieci – 295,05 euro;
- na 4 dzieci – 460,77 euro;
- na każde następne dziecko – 165,72 euro;
- dodatkowo na każde dziecko + 14 lat – 64,67 euro.

Kwoty zasiłków ulegają podwyższeniu po osiągnięciu przez dzieci w wieku 11, 14 i 16 lat. Rodzinom spełniającym kryterium dochodowe z co najmniej trójką dzieci w wieku od 3 do 21 lat przysługuje dodatkowy zasiłek w wysokości 164,53 euro miesięcznie. Oprócz opisanych zasiłków istnieje wiele dodatkowych świadczeń, jak np. dopłaty do mieszkań, zasiłki dla dzieci uczęszczających do szkół, zasiłki dla sierot, dla rodziców osób niepełnosprawnych. Są one zwykle uzależnione od kryterium dochodowego.

Irlandia

Świadczenia w Irlandii wypłacane są rodzicom lub opiekunom dzieci w wieku do 16. roku życia (do 18. roku życia, jeśli dziecko kontynuuje edukację w trybie dziennym lub jest zarejestrowane w urzędzie do spraw szkoleń i zatrudnienia i bierze udział w szkoleniach lub jest niepełnosprawne). Obywatele UE, Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EEA) oraz Szwajcarii pracujący w Irlandii muszą spełniać warunek stałego zamieszkania. Świadczenie przysługuje również w przypadku, gdy taki pracownik staje się bezrobotny i pobiera zasiłek dla osób poszukujących pracy. Warunkiem otrzymywania zasiłku przez obywateli państw trzecich (tj. spoza UE i EEA) jest stałe zameldowanie na terytorium Irlandii.

Świadczenie na jedno dziecko przysługuje miesięcznie w wysokości 135 euro, dwójkę – 270 euro, trójkę – 405 euro, czwórkę – 540 euro, piątkę – 675 euro, szóstkę – 810 euro, siódmkę – 945 euro i ósemkę – 1080 euro. Samotni rodzice mogą również ubiegać się o dodatek w wysokości 95,23 euro tygodniowo.

Natomiast rodzinom najuboższym przysługuje również dodatek rodzinny (*Family Income Supplement - FIS*). Jest on cotygodniowym, wolnym od podatku świadczeniem dostępnym dla osób zatrudnionych mających dzieci. Daje on dodatkową pomoc dla osób otrzymujących niskie zarobki. Aby móc ubiegać się o ten dodatek należy być pracownikiem. FIS naliczany jest od podstawy 60% między limitem przychodów dla rodziny danej wielkości i dochodu podlegającego opodatkowaniu osoby (osób) wychowującej (-ych) dziecko (dzieci).

Niemcy

W Niemczech zasiłek na dziecko (*Kindergeld*) przysługuje na każde dziecko do 18. roku życia niezależnie od dochodów w rodzinie. Może być również wypłacany do 21. roku życia dziecka w przypadku, gdy nie podjęło ono pracy, lub do wieku 25 lat, gdy studiuje lub uczy się zawodu. Zasiłek ten przysługuje bez limitu wiekowego w przypadku, gdy dziecko jest niepełnosprawne w stopniu uniemożliwiającym samodzielne funkcjonowanie. Wysokość zasiłku wynosi 184 euro miesięcznie na pierwsze i drugie dziecko, 190 euro na trzecie i po 215 euro miesięcznie na czwarte i każde kolejne dziecko. Ponadto w celu zapobieżenia spadkowi poziomu życia, rodzinom o najniższych dochodach przysługuje dodatek na dziecko *Kinderschutz* w wysokości 140 euro miesięcznie. Ma on, wraz z zasiłkiem na dziecko, pokrywać

przeciętne potrzeby dzieci, pomóc w ich wychowaniu i zapobiegać występowaniu ubóstwa wśród dzieci. Rodzice samotnie wychowujący dzieci otrzymują dodatkowo 100 euro miesięcznie.

Szwecja

W Szwecji wszystkim rodzinom (bez względu na kryterium dochodowe) przysługuje od 2011 r. miesięczny zasiłek na dzieci (do lat 16 lub do lat 20, jeśli dziecko się uczy) w wysokości 1050 szwedzkich koron (około 114 euro) na każde dziecko. Rodzinom z dwójką lub większą liczbą dzieci dodatkowo wypłacane są zasiłki rodzinne, których wysokość rośnie z każdym kolejnym dzieckiem: 100 szwedzkich koron (około 11 euro) na drugie dziecko, 454 szwedzkich koron (około 50 euro) na trzecie dziecko. Zasiłki te są zwolnione z podatku. Rodziny w trudnej sytuacji finansowej otrzymują dodatkowe, odpowiednie do ich potrzeb formy wsparcia (np. dodatek mieszkaniowy).

Węgry

Zasiłek na dziecko (*Családi pótlék*) na Węgrzech przysługuje rodzicom (obywatelom i niektórym rezydentom) do 18. roku życia dziecka na czas obowiązkowej nauki szkolnej, z możliwością przedłużenia do 23. roku, pod warunkiem, że kontynuuje ono naukę lub szkolenie zawodowe. Zasiłki rodzinne na dzieci są powszechne, otrzymują je wszystkie dzieci bez względu na dochody rodziców. Miesięczne świadczenie dla rodziny z jednym dzieckiem wynosi 12 200 forintów (ok. 40 euro), dwójką – 14 800 (ok. 48 euro), trójką i więcej – 16 000 forintów (ok. 52 euro). Samotni rodzice mogą liczyć na dodatkowe 1000–1500 forintów (3–5 euro) miesięcznie, zależnie od liczby dzieci.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rodziny z dziećmi	2 707 tys. w 2016 r. do 2 752 tys. rodzin w 2023 r.	Szacunek na podstawie danych GUS, BBDG2014, prognoza MRPiPS	Wzrost liczby urodzeń, Poprawa sytuacji materialnej przez wzrost dochodów (świadczenie wychowawcze)
Organy właściwe gmin i powiatów	2480 gmin 380 powiatów	Dane administracyjne	Wyplata nowych świadczeń, obsługa wniosków o świadczenia

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także do konsultacji z następującymi partnerami społecznymi:

- 1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) do:
  - a) Forum Związków Zawodowych,
  - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
  - c) NSZZ „Solidarność”;
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) do:
  - a) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
  - b) Konfederacji Lewiatan,
  - c) Związku Rzemiosła Polskiego,
  - d) Związku Pracodawców Business Centre Club.

Ponadto na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240) projekt został przesłany do Rady Dialogu Społecznego.

Projektowana ustawa została przekazana także do Rady Legislacyjnej, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	17055	22567	22524	22492	22548	22575	22567	22506	22384	22183	21876	241277
budżet państwa, w tym:	17055	22567	22524	22492	22548	22575	22567	22506	22384	22183	21876	241277
<i>na dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej</i>	217	290	290	290	290	290	290	290	290	290	290	3117
<i>systemy informatyczne</i>	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,9
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-17055	-22567	-22524	-22492	-22548	-22575	-22567	-22506	-22384	-22183	-21876	-241277
budżet państwa, w tym	-17055	-22567	-22524	-22492	-22548	-22575	-22567	-22506	-22384	-22183	-21876	-241277
<i>na dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej</i>	-217	-290	-290	-290	-290	-290	-290	-290	-290	-290	-290	-3117
<i>systemy informatyczne</i>	-0,9	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-1,9
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Budżet państwa											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Założenia: Dla roku 2016 do obliczeń przyjęto obowiązywanie ustawy przez okres 9 miesięcy. Wydatki: Budżet państwa – szczegółowe dane w załączniku nr 1 – wydatki stanowią iloczyn liczby świadczeniobiorców (dzieci) i kwoty świadczenia w ciągu roku. Jednocześnie w obliczeniu kosztów zostało uwzględnione pomniejszenie o dzieci urodzone przez matki do 18. roku życia (3,4 tys. urodzeń) oraz o dzieci, które przed 18. rokiem życia weszły w związek małżeński (500 dzieci), a także o dzieci znajdujące się w pieczy zastępczej (63,8 tys. dzieci). Wydatki powiększono o świadczenia wypłacane w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (10 tys. świadczeń miesięcznie) oraz o świadczenia związane ze zwiększoną liczbą zezwoleń na pracę w Polsce dla obcokrajowców (19,2 tys. świadczeń miesięcznie), a także o świadczenia, bez kosztów obsługi, na dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (48 tys. dzieci). Liczba urodzeń została oszacowana ekspercko oraz na podstawie prognozy GUS (wariant wysoki) z uwzględnieniem wpływu proponowanego rozwiązania na liczbę urodzeń, co wiąże się z sumarycznym wzrostem ich liczby w ciągu 10 lat o 278 tys. Liczba rodzin oszacowana na podstawie NSP 2011 z uwzględnieniem danych administracyjnych i zmniejszeniem liczby rodzin z 3 i więcej dzieci na korzyść liczby rodzin z 1 i 2 dzieci, z założeniem kontynuacji trendu w latach kolejnych.											

	Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń wynosi: - z 1 dzieckiem - 780 tys., - z 2 dzieci – 1 600 tys., - 3 dzieci – 267 tys., - 4 i więcej dzieci – 60 tys. Założono, na podstawie BBDG2014, że liczba rodzin otrzymujących świadczenie na pierwsze dziecko stanowić będzie ok. 30% populacji rodzin z dziećmi do 18. roku życia. Założono koszty obsługi w wysokości 2% kwoty dotacji przekazanych do gmin w 2016 r. i 1,5% w latach kolejnych oraz 1% kwoty dotacji przekazanych powiatom na realizację wypłat dodatku wychowawczego dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Koszty obsługi dla powiatów są procentowo mniejsze, ze względu na brak konieczności weryfikowania dochodów rodzin wnioskujących o dodatek wychowawczy, jednocześnie realizacja dodatku wychowawczego będzie łączona z realizacją świadczenia głównego dla rodzin zastępczych. Koszty związane z dokonaniem zmian w centralnej aplikacji statystycznej, w wysokości 900 tys. (prawa autorskie w pierwszym roku) i 100 tys. (utrzymanie w latach kolejnych) zostaną sfinansowane w ramach programu. Wprowadzenie nowego świadczenia wymagać będzie zmian w systemach informatycznych związanych z Projektem Emp@tia, które sfinansowane będą w ramach środków przeznaczonych na realizację (utrzymanie) projektu. W związku ze zwiększonymi transferami do rodzin przewiduje się wystąpienie pozytywnych efektów tzw. kolejnych rund zmniejszających bezpośredni, negatywny dla sektora finansów publicznych, efekt wprowadzenia ustawy. Przepuszczalny pozytywny efekt może mieścić się w przedziale wielkości ok. 1 do 2 mld zł.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	16 715	22 230	22 187	22 156	22 238	21 549	237 587
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Korzyści dla rodzin stanowią wydatki budżetu państwa pomniejszone o koszty obsługi.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Należy spodziewać się, że wzrost transferów pieniężnych do rodzin spowoduje wśród niektórych osób obniżenie podaży pracy. Zmniejszenie wielkości etatu lub odejście z pracy częściej może dotyczyć kobiet niż mężczyzn. Wprowadzenie projektu w życie może spowodować wzrost zatrudnienia o ok. 7 tys. etatów w związku z realizacją ustawy na szczeblu samorządu terytorialnego.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☒ demografia ☐ mienie państwowe	☒ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Przewiduje się, że rozwiązanie przyczyni się do sumarycznego wzrostu liczby urodzeń w ciągu 10 lat o 278 tys. urodzeń. Wprowadzenie zmian spowoduje konieczność dostosowania Centralnej Aplikacji Statystycznej i aplikacji dziedzinowych. Jednocześnie wymagać będzie zmian w systemach informatycznych związanych z Projektem Emp@tia.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się wejście ustawy w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia. Taki okres *vacatio legis* ma na celu umożliwienie gminom, powiatom i województwom sprawne i rzetelne wdrożenie ustawy. W tym okresie będą one mieć za zadanie zorganizować (lub utworzyć) jednostki organizacyjne, które od dnia wejścia w życie ustawy zaczną przyjmować wnioski. Na ten cel otrzymają stosowne środki finansowe, które zobowiązany będzie przekazać, za pośrednictwem wojewodów, minister właściwy do spraw finansów publicznych (wysokość środków finansowych będzie uzgodniona z ministrem właściwym do spraw rodziny).

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja nastąpi po 3 latach na podstawie danych ze sprawozdań rzeczowo-finansowych i danych GUS. Miernik: liczba osób korzystających i liczba urodzeń.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Załącznik nr 1 – Szacowana liczba rodzin, dzieci i urodzeń w latach 2016-2026
Załącznik nr 2 – Prognoza urodzeń na lata 2016-2026

Załącznik nr 1 do OSR

Szacowana liczba rodzin, dzieci i urodzeń w latach 2016-2026

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Liczba rodzin ogółem	4 530 662	4 541 279	4 554 812	4 575 646	4 604 562	4 632 852	4 653 939	4 664 132	4 661 648	4 642 264	4 600 392
Liczba rodzin otrzymujących 500 zł	2 707 074	2 708 554	2 711 771	2 719 324	2 731 653	2 743 575	2 751 205	2 752 387	2 746 105	2 729 916	2 700 588
Liczba dzieci ogółem	6 874 723	6 872 873	6 875 433	6 888 972	6 914 579	6 939 115	6 952 764	6 950 110	6 928 627	6 882 201	6 802 756
Liczba dzieci otrzymujących 500zł	3 705 185	3 695 682	3 688 550	3 683 260	3 692 437	3 696 951	3 695 619	3 685 607	3 665 640	3 632 561	3 582 210
Liczba urodzeń	376 585	378 227	379 501	380 427	380 086	375 535	370 983	366 432	361 880	357 329	352 146

Źródło: opracowanie własne DSR i DAE MPiPS na podstawie NSP 2011, BBDG2014, prognoza GUS.

Załącznik nr 2 do OSR

Prognoza urodzeń w latach 2016 - 2026.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Wariant niski	334 540	331 202	330 421	330 147	327 995	321 354	314 713	308 072	301 431	294 790	289 607
Wariant średni	348 807	345 929	344 982	342 651	339 298	333 599	327 900	322 200	316 501	310 802	305 619
Wariant wysoki	365 369	362 618	360 228	357 401	353 698	347 389	341 080	334 771	328 462	322 153	316 970
Po wprowadzeniu 500+	376 585	378 227	379 501	380 427	380 086	375 535	370 983	366 432	361 880	357 329	352 146
Różnica pomiędzy wariantem "Po wprowadzeniu 500+" a wariantem wysokim	11 216	15 609	19 273	23 026	26 388	28 146	29 903	31 661	33 418	35 176	35 176

Źródło: Opracowanie własne DSR i DAE MPiPS na podstawie Prognozy GUS

Do obliczeń skutków finansowych projektu ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Rodzina 500+) przyjęto, że w warunkach bez wprowadzanej zmiany realizowana jest prognoza wg wariantu wysokiego. Wprowadzenie ustawy spowoduje wzrost liczby urodzeń wg wariantu "Po wprowadzeniu 500+", co oznacza w okresie 2017-2026 sumaryczny wzrost liczby urodzeń o 278 tys. urodzeń.

Warszawa, 29.01. 2016 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1785.2015 / 9/dl

dot.: RM-10-6-16

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

1. Artykuł 1 ust. 2 pkt 2 lit. c projektu ustawy przyznaje prawo do świadczenia wychowawczego cudzoziemcom przebywającym na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji tylko, jeżeli zamieszkują z członkami rodziny na terytorium Polski. Prawa cudzoziemców, o których mowa w przywołanym przepisie uregulowane są w dyrektywie Rady 2009/50/WE w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji. Zgodnie z art. 14 wskazanej dyrektywy cudzoziemcom tym przysługuje równe traktowanie z obywatelami państwa przyjmującego w zakresie przepisów prawa krajowego dotyczących działań zabezpieczenia społecznego określonych w rozporządzeniu (EWG) nr 1408/71 (zastąpione rozporządzeniem (WE) 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego).

Przyjmując, że projektowane świadczenie wychowawcze jest świadczeniem rodzinnym w rozumieniu przepisów rozporządzenia 883/2004, należy uznać, że objęte jest ono obowiązkiem zapewnienia równego traktowania.

Ponieważ w odniesieniu do obywateli polskich projektowana ustawa przewiduje przyznawanie świadczenia wychowawczego bez względu na miejsce zamieszkania członków rodziny, zasada równego traktowania wymaga podobnego traktowania cudzoziemców, do których zastosowanie mają przepisy dyrektywy 2009/50/WE.

2. Analogiczną uwagę należy zgłosić do projektowanego brzmienia art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. d ustawy. Przepis ten dotyczy cudzoziemców posiadających kartę pobytu z adnotacją

„dostęp do rynku pracy” i podobnie jak art. 1 ust. 2 lit. c ustawy uzależnia przyznanie świadczenia od zamieszkiwania cudzoziemca wraz z członkami rodziny na terytorium Polski.

Dyrektywa 2011/98/UE w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim ustanawia zasadę traktowania pracowników z państwa trzeciego na równi z obywatelami państwa członkowskiego, na którego terytorium przebywają, w zakresie, między innymi, działań zabezpieczenia społecznego określonych w rozporządzeniu 883/2004 (art. 12 ust. 1 lit. e dyrektywy).

Proszę o uwzględnienie powyższych uwag w toku dalszych prac nad projektem.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem
z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU
Konrad Gryncki

Do wiadomości:

Pani Elżbieta Rafalska

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

w sprawie postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze

Na podstawie art. 13 ust. 15 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego;
- 2) wzory:
  - a) wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego,
  - b) oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczeń osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
  - c) oświadczeń o wielkości gospodarstwa rolnego.

§ 2. 1. Wzór wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, zwanego dalej „wnioskiem o świadczenie wychowawcze”, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Do wniosku o świadczenie wychowawcze należy dołączyć odpowiednio:

- 1) dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio:
  - a) oświadczenia członków rodziny o dochodach osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, innych niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.²⁾); wzór oświadczenia określa załącznik nr 2 do rozporządzenia,

---

1) Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – rodzina, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 1905).

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73, 211,

- b) oświadczenia członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne o dochodzie osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego; wzór oświadczenia określa załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- c) zaświadczenie właściwego organu gminy, albo oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni w roku kalendarzowym poprzedzającym okres na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego; wzór oświadczenia określa załącznik nr 4 do rozporządzenia,
- d) umowę dzierżawy – w przypadku oddania części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego w dzierżawę, na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, albo oddania gospodarstwa rolnego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- e) umowę o wniesieniu wkładów gruntowych – w przypadku wniesienia gospodarstwa rolnego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną,
- f) odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, lub odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem, zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną,
- g) przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące wysokość zapłaconych alimentów, jeżeli członkowie rodziny są zobowiązani orzeczeniem sądu, ugodą sądową lub ugodą zawartą przed mediatorem do ich płacenia na rzecz osoby spoza rodziny,
- h) w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w orzeczeniu sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem:

- zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów, lub
  - informację właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą, jeżeli dłużnik zamieszkuje za granicą,
    - i) dokument określający datę utraty dochodu oraz wysokość utraconego dochodu,
    - j) dokument określający wysokość dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był osiągnięty – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego,
    - k) dokument określający wysokość dochodu uzyskanego przez członka rodziny z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty – w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego;
- 2) odpis zupełny lub skrócony aktów zgonu rodziców lub odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, lub odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem zobowiązujących do alimentów;
- 3) kartę pobytu – w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.³⁾), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;

---

³⁾ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 463 i 1004, z 2015 r. poz. 1274, 1607 i 1767, oraz z 2016 r. poz. 65.

- 4) kartę pobytu i decyzję o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy – w przypadku cudzoziemca posiadającego kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”;
- 5) odpis prawomocnego orzeczenia sądu orzekającego rozwód lub separację albo odpis zupełny lub skrócony aktu zgonu małżonka lub rodzica dziecka – w przypadku osoby samotnie wychowującej dziecko;
- 6) odpis zupełny aktu urodzenia dziecka – w przypadku gdy ojciec jest nieznany;
- 7) odpis prawomocnego orzeczenia sądu oddalającego powództwo o roszczenia alimentacyjne;
- 8) odpis prawomocnego orzeczenia sądu zobowiązującego jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka;
- 9) odpis prawomocnego postanowienia sądu orzekającego przysposobienie lub zaświadczenie sądu rodzinnego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka;
- 10) orzeczenie sądu o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka;
- 11) inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

§ 3. Postępowanie w sprawie o przyznanie świadczenia wychowawczego na wniosek osoby, która nie ma miejsca zamieszkania, wszczyna organ gminy lub miasta właściwy ze względu na miejsce jej czasowego pobytu. Do wniosku dołącza się dokument potwierdzający tymczasowe zameldowanie lub potwierdzenie zamieszkania w miejscu pobytu.

§ 4. Formularz wniosku oraz innych dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego udostępnia organ właściwy prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego.

§ 5. 1. Dokumenty, o których mowa w § 2 z wyjątkiem dokumentów wymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a, b i g, są składane jako kopie tych dokumentów.

2. Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczenia wychowawczego uwierzytelnia organ właściwy prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego, notariusz lub instytucja, która dokument wydała.

§ 6. W przypadku gdy organ właściwy prowadzący postępowanie w sprawie o przyznanie świadczenia wychowawczego poweźmie wątpliwość w sprawie dotyczącej przyznanego świadczenia wychowawczego co do występujących okoliczności mających wpływ na prawo do tego świadczenia, powiadamia niezwłocznie osobę pobierającą to

świadczenie o konieczności złożenia w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 14 dni licząc od dnia otrzymania wezwania, wyjaśnień w sprawie lub dostarczenia niezbędnych dokumentów.

§ 7. 1. W przypadku gdy członek rodziny ma zobowiązania alimentacyjne na rzecz osoby spoza rodziny, od dochodu członka rodziny odejmuje się kwotę alimentów zapłaconych na rzecz tej osoby.

2. W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego dochód rodziny ustala się na podstawie przeciętnej liczby hektarów przeliczeniowych znajdujących się w posiadaniu rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

3. W przypadku gdy członek rodziny osiąga dochody poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, dokonuje się ich przeliczenia na podstawie średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego roku kalendarzowego, z którego dochód członków rodziny stanowi podstawę ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

4. W przypadku gdy członek rodziny uzyska poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej dochód, którego nie osiągał w roku kalendarzowym stanowiącym podstawę ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, przeliczenia tego dochodu dokonuje się na podstawie średniego kursu walut obcych z ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty.

§ 8. 1. W przypadku gdy małżonek osoby otrzymującej świadczenie wychowawcze lub ubiegającej się o świadczenie wychowawcze zaginął, osoba składająca wniosek o świadczenia wychowawcze do wniosku dołącza zaświadczenie właściwej w sprawie jednostki Policji o przyjęciu zgłoszenia zaginięcia małżonka, a w przypadku cudzoziemców – właściwej instytucji.

2. Ustalając dochód rodziny, nie uwzględnia się dochodu uzyskiwanego przez zaginionego małżonka, a ustalając dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie, nie uwzględnia się tego małżonka.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ...

**MINISTER RODZINY,
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

**Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
z dnia .... (poz. ....)**

Załącznik nr 1

WZÓR

Nazwa organu właściwego prowadzącego postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego:
Adres:

WNIOSEK O USTALENIE PRAWA DO ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO

Część I

1. Dane osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, zwanej dalej „osobą ubiegającą się”

Imię		Nazwisko	
Numer PESEL ^{*)}		Data urodzenia	
Stan cywilny		Obywatelstwo	
Miejsce zamieszkania			Telefon (nieobowiązkowo)
Miejscowość	Kod pocztowy		
Ulica	Numer domu	Numer mieszkania	

^{*)} W przypadku gdy nie nadano numeru PESEL, należy podać numer dokumentu potwierdzającego tożsamość.

2. Wnoszę o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na następujące dzieci:

Lp.	Imię i nazwisko	Numer PESEL ^{*)}	Data urodzenia	Stan cywilny
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

^{*)} W przypadku gdy nie nadano numeru PESEL, należy podać numer dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Część II

Oświadczenie dotyczące ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na dziecko

Oświadczam, że:

- powyższe dane są prawdziwe,
- zapoznałam/zapoznałem się z warunkami uprawniającymi do świadczenia wychowawczego,
- dziecko/dzieci, na które ubiegam się o świadczenie wychowawcze, nie jest/nie są uprawnione do świadczenia wychowawczego na własne dziecko, nie pozostaje/nie pozostają w związku małżeńskim ani nie zostało/nie zostały umieszczone w pieczy zastępczej, instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, tj. domu pomocy społecznej, placówce opiekuńczo-wychowawczej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, a także szkole wojskowej lub innej szkole, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatne pełne utrzymanie,
- członkowi rodziny nie przysługuje na dziecko świadczenie wychowawcze lub świadczenie o charakterze podobnym do świadczenia wychowawczego za granicą lub przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią, że przysługujące za granicą świadczenie nie wyłącza prawa do takiego świadczenia na podstawie ustawy,

- przebywam/nie przebywam^{*)} poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej^{**)} w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego^{***)},
- członek mojej rodziny, w rozumieniu art. 2 pkt 16 ustawy z dnia o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, przebywa/nie przebywa^{*)} poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej^{**)} w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego^{***)}.

*) Niepotrzebne skreślić.

***) Nie dotyczy wyjazdu lub pobytu turystycznego, leczniczego lub związanego z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

***) Przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego mają zastosowanie na terenie: Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Luksemburga, Niemiec, Portugalii, Szwecji, Włoch, Wielkiej Brytanii, Cypru, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Słowacji, Słowenii, Węgier, Bułgarii, Rumunii, Norwegii, Islandii, Liechtensteinu, Szwajcarii oraz od 1 lipca 2013 r. Chorwacji.

W przypadku zmian mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, w szczególności zaistnienia okoliczności wymienionych powyżej, uzyskania dochodu lub wystąpienia innych okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, w tym związanych z koniecznością ponownego ustalenia prawa do tych świadczeń na podstawie art. 13 ust. 11 ustawy, osoba ubiegająca się jest obowiązana niezwłocznie powiadomić o tych zmianach podmiot realizujący świadczenie wychowawcze.

Nie poinformowanie organu właściwego prowadzącego postępowanie w sprawie o przyznanie świadczenia wychowawczego o zmianach, o których mowa powyżej, może skutkować powstaniem nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego, a w konsekwencji – koniecznością jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

.....

...

(data, podpis osoby ubiegającej się)

Do wniosku dołączam następujące dokumenty:

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

Oświadczam, że jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

(miejscowość, data)

.....

(podpis osoby ubiegającej się składającej oświadczenie)

Pouczenie

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwanej dalej „ustawą”, świadczenie wychowawcze przysługuje: matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka.

Świadczenie wychowawcze przysługuje:

- 1) obywatelom polskim,
- 2) cudzoziemcom:
  - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
  - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
  - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywatele państw

trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy

– jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres w którym mają otrzymywać świadczenie wychowawcze, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej (art. 1 ust. 2 i 3 ustawy).

Świadczenie wychowawcze przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia (art. 4 ust. 3 ustawy).

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko pozostaje w związku małżeńskim (art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy);
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, tj. domu pomocy społecznej, placówce opiekuńczo-wychowawczej, schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, a także szkole wojskowej lub innej szkole, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie, albo w pieczy zastępczej (art. 8 ust. 1 pkt 2);
- 3) dziecko jest uprawnione do świadczenia wychowawczego na własne dziecko (art. 8 ust. 1 pkt 3).

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje osobie samotnie wychowującej dziecko, jeżeli nie zostały zasądzone alimenty na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, chyba że (art. 8 ust. 2):

- 1) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznan;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
- 4) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje członkowi rodziny, jeżeli na dziecko przysługuje świadczenie wychowawcze lub świadczenie o charakterze podobnym do świadczenia wychowawczego za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej (art. 8 ust. 1 pkt 4 ustawy).

Oświadczam, że zapoznałam/zapoznałem się z powyższym pouczeniem.

.....
(miejsowość, data i podpis osoby składającej oświadczenie)

WZÓR

.....
(imię i nazwisko członka rodziny)

**OŚWIADCZENIE CZŁONKA RODZINY O DOCHODACH OSIĄGNIĘTYCH
W ROKU KALENDARZOWYM POPRZEDZAJĄCYM OKRES NA KTÓRY
USTALANE JEST PRAWO DO ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO, INNYCH
NIŻ DOCHODY PODLEGAJĄCE OPODATKOWANIU PODATKIEM
DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH NA ZASADACH OKREŚLONYCH W
ART. 27, ART. 30B, ART. 30C, ART. 30E I ART. 30F USTAWY Z DNIA 26 LIPCA
1991 R. O PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH (DZ. U. Z 2012 R.
POZ. 361, Z PÓŹN. ZM.)**

Oświadczam, że w roku kalendarzowym ..... uzyskałam/uzyskałem
dochód w wysokości ..... zł ..... gr z tytułu:

- 1) gospodarstwa rolnego^{*)} – ..... zł (powierzchnia gospodarstwa w ha
przeliczeniowych .....)
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

Oświadczam, że jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie
fałszywego oświadczenia.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis członka rodziny składającego oświadczenie)

*) 12 x przeciętna liczba ha przeliczeniowych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres na który
ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego x kwota miesięcznego dochodu z 1 ha
przeliczeniowego ogłaszana w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego

Pouczenie

Oświadczenie obejmuje następujące dochody w zakresie niepodlegającym opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 3 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”:

- renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
- renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
- świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
- dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- świadczenie pieniężne określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań w latach 1939–1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów,
- renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939–1945, otrzymywane z zagranicy,
- zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych,
- środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe, w tym również w przypadkach, gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do

rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym ma służyć ta pomoc,

- należności ze stosunku pracy lub z tytułu stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą – w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju ustalonych dla pracowników zatrudnionych w państwowych lub samorządowych jednostkach sfery budżetowej na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.),
- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub wzmocnienia sił państwa albo państw sojusznicznych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych,
- należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, obliczone za okres, w którym osoby te uzyskały dochód,
- dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne,
- alimenty na rzecz dzieci,
- stypendia doktoranckie i habilitacyjne przyznane na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1852, z późn. zm.), stypendia doktoranckie określone w art. 200 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), stypendia sportowe przyznane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2014 r. poz. 715, z późn. zm.) oraz inne stypendia o charakterze socjalnym przyznane uczniom lub studentom,
- kwoty diet nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,
- należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób,

- dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191, z późn. zm.),
- dochody uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych,
- ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,
- ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003–2006,
- świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
- dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego,
- dochody uzyskiwane za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszone odpowiednio o zapłacone za granicą Rzeczypospolitej Polskiej: podatek dochodowy oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne,
- renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- zaliczkę alimentacyjną określoną w przepisach o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów,
- pomoc materialną o charakterze socjalnym określoną w art. 90c ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.) oraz pomoc materialną określoną w art. 173 ust. 1 pkt 1, 2 i 8, art. 173a, art. 199 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 199a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym,
- świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną określone w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. 693, z późn. zm.),
- kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- świadczenie rodzicielskie,
- zasiłek macierzyński, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Stypendia, o których mowa w pouczeniu, które powinny być wykazane jako dochód niepodlegający opodatkowaniu, to m.in.:

- 1) stypendia doktoranckie i habilitacyjne przyznane na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki;
- 2) przyznane na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym,
  - a) stypendia doktoranckie, określone w art. 200 ww. ustawy,
  - b) stypendia o charakterze socjalnym i zapomogi, takie jak:
    - stypendia dotyczące studentów, określone w art. 173 ust. 1 pkt 1, 2 i 8 ww. ustawy,
    - stypendia dotyczące doktorantów, określone w art. 199 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 ww. ustawy,
    - pomoc materialna dla doktorantów przyznawana zgodnie z art. 199a ww. ustawy przez jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w art. 173a ww. ustawy;
- 3) stypendia sportowe przyznane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie;
- 4) stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny, tj. stypendia materialne o charakterze socjalnym, wynikające z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Oświadczam, że zapoznałam/zapoznałem się z powyższym pouczeniem.

.....
(miejscowość, data i podpis osoby składającej oświadczenie)

WZÓR

.....
(imię i nazwisko członka rodziny)

**OŚWIADCZENIE CZŁONKA RODZINY ROZLICZAJĄCEGO SIĘ NA
PODSTAWIE PRZEPISÓW O ZRYCZAŁTOWANYM PODATKU DOCHODOWYM
OD NIEKTÓRYCH PRZYCHODÓW OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ OSOBY FIZYCZNE
O DOCHODZIE OSIĄGNIĘTYM W ROKU KALENDARZOWYM
POPZEDZAJĄCYM OKRES NA KTÓRY USTALANE JEST PRAWO DO
ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO**

Oświadczam, że w roku kalendarzowym ..... uzyskałam/uzyskałem dochód z działalności opodatkowanej w formie: (zakreślić odpowiedni kwadrat)

- ryczałtu ewidencjonowanego,
 karty podatkowej.

1. Dochód po odliczeniu kwot z pozycji 2-4 wyniósł ..... zł ..... gr.
2. Należne składki na ubezpieczenia społeczne wyniosły ..... zł ..... gr.
3. Należne składki na ubezpieczenie zdrowotne wyniosły ..... zł ..... gr.
4. Należny zryczałtowany podatek dochodowy wyniósł ..... zł ..... gr.

Oświadczam, że jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis członka rodziny składającego oświadczenie)

WZÓR

.....
(imię i nazwisko członka rodziny)

**OŚWIADCZENIE CZŁONKA RODZINY O WIELKOŚCI GOSPODARSTWA
ROLNEGO WYRAŻONEJ W HEKTARACH PRZELICZENIOWYCH OGÓLNEJ
POWIERZCHNI W ROKU KALENDARZOWYM POPRZEDZAJĄCYM OKRES NA
KTÓRY USTALANE JEST PRAWO DO ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO**

Oświadczam, że w roku kalendarzowym ..... powierzchnia gospodarstwa rolnego w
ha przeliczeniowych ogólnej powierzchni wynosiła .....

Oświadczam, że jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie
fałszywego oświadczenia.

.....
(miejsowość, data)

.....
(podpis członka rodziny składającego oświadczenie)

UZASADNIENIE

Rozporządzenie w sprawie postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze realizuje upoważnienie ustawowe, zawarte w art. 13 ust. 15 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawie o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz wzory wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczeń osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne, mając na względzie m.in. konieczność zapewnienia prawidłowego przebiegu tego postępowania.

Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynika między innymi z obowiązku określenia katalogu wymaganych dokumentów (zaświadczeń i oświadczeń), niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego w związku z wejściem w życie ustawy, która wprowadza nowe, nieznane dotąd świadczenie wychowawcze. Na mocy wprowadzonych przepisów osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze będzie zobowiązana do złożenia wniosku o świadczenie wychowawcze wraz z oświadczeniem o dochodach rodziny. Wzór wniosku oraz niezbędnych oświadczeń zostały określone w przedmiotowym rozporządzeniu i stanowią jego załączniki.

Zgodnie z projektowanym rozporządzeniem osoba składająca wniosek o świadczenie wychowawcze nie będzie zobowiązana do dołączenia zaświadczenia z urzędu skarbowego albo oświadczenia członków rodziny o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.).

Powyższe dane organ właściwy oraz marszałek województwa prowadzący postępowanie w sprawach o świadczenie wychowawcze będą zobowiązani pozyskać samodzielnie od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny (w formie papierowej lub elektronicznej).

W związku z powyższym, nie zachodzi również konieczność określenia w rozporządzeniu wzorów ww. dokumentów.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem ...

Problematyka regulowana w projekcie rozporządzenia jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Wiodące: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz Stanu Bartosz Marczuk Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Olgierd Podgórski Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, tel. 5290662	Data sporządzenia: 29 stycznia 2016 r. Źródło: art. 13 ust. 15 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. poz. ...) Nr w wykazie prac Ministra Pracy i Polityki Społecznej:

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozporządzenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w sprawie postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze realizuje upoważnienie ustawowe, zawarte w art. 13 ust. 15 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. ...).

Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynika między innymi z obowiązku określenia nowego katalogu wymaganych dokumentów (zaświadczeń i oświadczeń), niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego w związku z wejściem w życie ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Na mocy wprowadzonych regulacji osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dziecko/dzieci będzie zobowiązana do złożenia wniosku o świadczenie wychowawcze wraz z dokumentami oraz oświadczeniami stwierdzającymi wysokość dochodu rodziny, niezbędnymi do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego. Osoba ubiegająca się o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego nie będzie natomiast zobowiązana do dołączenia następujących dokumentów:

- informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego,
- informacji o wieku i stanie cywilnym członków rodziny,
- informacji o legitymowaniu się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,
- zaświadczenia albo oświadczenia członków rodziny zawierające informację o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Powyższe dane organ właściwy oraz marszałek województwa prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego będzie zobowiązany pozyskać samodzielnie od innych organów realizujących zadania publiczne (w formie papierowej lub elektronicznej).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organy właściwe do spraw świadczenia wychowawczego	ok. 2500 gmin/ośrodków pomocy społecznej, 16 urzędów marszałkowskich/regionalnych ośrodków polityki społecznej	dane administracyjne	-ustalenie wzorów wniosków, oświadczeń wykorzystywanych w procedurze ustalania prawa do świadczenia wychowawczego, - nałożenie na organ właściwy obowiązku pozyskania danych z urzędów skarbowych, danych o niepełnosprawności oraz danych o składkach na ubezpieczenie zdrowotne samodzielnie od innych organów realizujących zadania publiczne (w formie papierowej lub elektronicznej), - zmniejszenie obciążeń administracyjnych ciążących na obywatelu związanych ze zniesieniem obowiązku przedstawienia zaświadczenia z urzędu skarbowego albo oświadczenia członków rodziny o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, orzeczenia o niepełnosprawności albo o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia albo oświadczenia członków rodziny zawierające informację o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego oraz zaświadczenia lub oświadczenia o wieku i stanie cywilnym członków rodziny
Osoby ubiegające się o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego			
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji			
Projekt rozporządzenia zostanie przesłany, na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projektowane rozporządzenie nie zostanie przesłane do konsultacji z partnerami społecznymi bowiem nie dotyczy zakresu zadań związków zawodowych ani organizacji pracodawców.			

6. Wpływ na sektor finansów publicznych – wydział analiz													
(ceny stałe z ... r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania		Nie dotyczy											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na zwiększenie wydatków lub zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10						Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0					0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0					0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0					0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa												

	domowe	
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowane rozporządzenie nie będzie wywierało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie wpływa na pozostałe obszary	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem ...		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego

Na podstawie art. 30 ust. 3 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzory i sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, zwanych dalej „sprawozdaniami”, oraz terminy i sposób ich przekazywania.

§ 2. 1. Gmina przekazuje wojewodzie, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach rodzinnych”, drogą elektroniczną, w terminie do 15. dnia miesiąca następującego po upływie każdego kwartału, kwartalne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

2. Wojewoda przekazuje kwartalne zbiorcze sprawozdanie zawierające dane ze sprawozdań, o których mowa w ust. 1, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 23 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych, drogą elektroniczną, w terminie do ostatniego dnia miesiąca następującego po upływie każdego kwartału.

3. Wzór sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 2, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. 1. W 2016 r. gmina przekazuje wojewodzie, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 23 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych, drogą elektroniczną, w terminie

---

¹⁾ Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – rodzina, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 1905).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 995, 1217, 1240, 1268, 1302, 1359 i 1830.

do 7. dnia miesiąca następującego po upływie każdego miesiąca, miesięczne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. Przepisów § 2 nie stosuje się.

2. W 2016 r. wojewoda przekazuje miesięczne zbiorcze sprawozdanie zawierające dane ze sprawozdań, o których mowa w ust. 1, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 23 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych, drogą elektroniczną, w terminie do 15. dnia miesiąca następującego po upływie każdego miesiąca. Przepisów § 2 nie stosuje się.

3. Wzór sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 2, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ....

**MINISTER RODZINY,
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

	formie opłacania usług w związku z wystąpieniem co najmniej jednej z przesłanek, o której mowa w art. 8 ustawy ²⁾ , z tego:								
2.1.	- przekazane w formie rzeczowej								
2.2.	- przekazane w formie opłacania usług								

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

²⁾ Dotyczy ustawy z dnia ..... r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. ...).

B. Informacja na temat należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych

L.p.	Wyszczególnienie	Kwoty narastająco od początku roku (w zł) ¹⁾		
		Pierwszy miesiąc kwartału	Dwa miesiące kwartału	Trzy miesiące kwartału
1	2	3	4	5
1.	Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń na ostatni dzień miesiąca			
2.	Kwota umorzonych nienależnie pobranych świadczeń, w tym:			
2.1.	- w wyniku decyzji marszałka województwa			
3.	Kwota nienależnie pobranych świadczeń, w przypadku których w danym miesiącu podjęto decyzję o rozłożeniu na raty			
4.	Kwota nienależnie pobranych świadczeń wygaszonych na podstawie art. 25 ust. 9 ustawy ²⁾			

¹⁾ Zasada narastania nie dotyczy wiersza 1.

²⁾ Dotyczy ustawy z dnia ..... r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

C. Informacja o odzyskanych świadczeniach nienależnie pobranych oraz świadczeniach niepodjętych

L.p.	Wyszczególnienie	Kwoty narastająco od początku roku w zł			
		Pierwszy miesiąc kwartału	Dwa miesiące kwartału	Trzy miesiące kwartału	
				razem	w tym: na podstawie decyzji marszałka województwa
1	2	3	4	5	6
1.	Świadczenie wychowawcze				
1.1.	- w tym: kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń podlegająca zwrotowi do budżetu państwa				

D. Informacja uzupełniająca o realizacji świadczeń wychowawczych

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie miesięczne		
		Pierwszy miesiąc kwartału	Drugi miesiąc kwartału	Trzeci miesiąc kwartału
1	2	3	4	5
1.	Liczba wniosków dotyczących świadczenia wychowawczego, w tym:			
1.1.	- o przyznanie świadczeń, w tym:			
1.1.1.	- przekazanych według właściwości			
1.1.2.	- zamkniętych bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie			
1.1.3.	- złożonych za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny			
2.	Liczba decyzji wydanych przez organ właściwy w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego ¹⁾ , w tym:			
2.1.	- stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia			
2.2.	- w sprawie umorzenia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń			
3.	Liczba spraw, w których wygaszono nienależnie pobrane świadczenia, na podstawie art. 25 ust. 11 ustawy ²⁾			

¹⁾ W wierszu 2. należy ująć wszystkie wydane decyzje w sprawach.

²⁾ Dotyczy ustawy ..... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

E. Informacje o rodzinach pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko

L.p.		Wykonanie miesięczne										
		Pierwszy miesiąc kwartału				Drugi miesiąc kwartału				Trzeci miesiąc kwartału		
1	2	3				4				5		
1.	Liczba rodzin bez dziecka niepełnosprawnego, pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko z tego o dochodzie rodziny w przeliczeniu na osobę:											
1.1.	- bez dochodu											
1.2.	- do 400 zł											
1.3.	- od 400,01 do 574 zł											
1.4.	- od 574,01 do 674 zł											
1.5.	- od 674,01 do 754 zł											
1.6.	- od 754,01 do 800 zł											
2.	Liczba rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, z tego o dochodzie rodziny w przeliczeniu na											

	osobę:												
2.1.	- bez dochodu												
2.2.	- do 400 zł												
2.3.	- od 400,01 do 664 zł												
2.4.	- od 664,01 do 764 zł												
2.5.	- od 764,01 do 800 zł												
2.6.	- od 800,01 do 1100 zł												
2.7.	- od 1100,01 do 1200 zł												

F. Informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie miesięczne		
		Pierwszy miesiąc kwartału	Drugi miesiąc kwartału	Trzeci miesiąc kwartału
1	2	3	4	5
1.	Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze, z tego:			
1.1.	- na 1 dziecko			
1.2.	- na 2 dzieci, w tym:			
1.2.1	- na pierwsze dziecko			
1.3.	- na 3 dzieci, w tym:			
1.3.1.	- na pierwsze dziecko			

1.4.	- na 4 dzieci, w tym:			
1.4.1.	-na pierwsze dziecko			
1.5.	- na 5 dzieci, w tym:			
1.5.1.	- na pierwsze dziecko			
1.6.	- na 6 dzieci i więcej, w tym:			
1.6.1.	- na pierwsze dziecko			

Osoba sporządzająca sprawozdanie:

imię i nazwisko: .....

telefon służbowy: .....

e-mail służbowy: .....

Data sporządzenia sprawozdania: .....

WZÓR

Dane
organu sporządzającego sprawozdanie
.....
(nazwa i adres)

Wojewoda/Gmina¹⁾.....

MIESIĘCZNE SPRAWOZDANIE/MIESIĘCZNE ZBIORCZE SPRAWOZDANIE¹⁾ RZECZOWO-FINANSOWE Z WYKONYWANIA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO

A. Wydatki na świadczenie wychowawcze finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki poniesione w miesiącu w zł	w tym: w ramach koordynacji	Liczba świadczeń wypłaconych w miesiącu	w tym: w ramach koordynacji
1	2	3	4	5	6
1.	Świadczenie wychowawcze przekazane w formie pieniężnej				
2.	Świadczenie wychowawcze przekazane w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług w związku z wystąpieniem co najmniej jednej z przesłanek, o której mowa w art. 8 ustawy ²⁾ , z tego:				
2.1.	- przekazane w formie rzeczowej				
2.2.	- przekazane w formie opłacania usług				

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

²⁾ Dotyczy ustawy z dnia ..... r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. ...).

B. Informacja o odzyskanych świadczeniach nienależnie pobranych oraz świadczeniach niepodjętych

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w miesiącu w zł
1	2	3
1.	Świadczenie wychowawcze	

C. Informacja uzupełniająca o realizacji świadczeń wychowawczych

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie miesięczne
1	2	3
1.	Liczba wniosków dotyczących świadczenia wychowawczego, w tym:	
1.1.	- o przyznanie świadczeń, w tym:	
1.1.1.	- złożonych za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny	
2.	Liczba decyzji wydanych przez organ właściwy w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego ¹⁾ , w tym:	
2.1.	- w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego	

¹⁾ W wierszu 2. należy ująć wszystkie wydane decyzje w sprawach.

D. Informacje o rodzinach pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie miesięczne
1	2	3
1.	Liczba rodzin bez dziecka niepełnosprawnego, pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko z tego o dochodzie rodziny w przeliczeniu na osobę:	
1.1.	- bez dochodu	
1.2.	- do 400 zł	
1.3.	- od 400,01 do 574 zł	
1.4.	- od 574,01 do 674 zł	
1.5.	- od 674,01 do 754 zł	
1.6.	- od 754,01 do 800 zł	

2.	Liczba rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, z tego o dochodzie rodziny w przeliczeniu na osobę:	
2.1.	- bez dochodu	
2.2.	- do 400 zł	
2.3.	- od 400,01 do 664 zł	
2.4.	- od 664,01 do 764 zł	
2.5.	- od 764,01 do 800 zł	
2.6.	- od 800,01 do 1100 zł	
2.7.	- od 1100,01 do 1200 zł	

E. Informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie miesięczne
1	2	3
1.	Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze, z tego:	
1.1.	- na 1 dziecko	
1.2.	- na 2 dzieci, w tym:	
1.2.1	- na pierwsze dziecko	
1.3.	- na 3 dzieci, w tym:	
1.3.1.	- na pierwsze dziecko	
1.4.	- na 4 dzieci, w tym:	
1.4.1.	-na pierwsze dziecko	
1.5.	- na 5 dzieci, w tym:	
1.5.1.	- na pierwsze dziecko	
1.6.	- na 6 dzieci i więcej, w tym:	
1.6.1.	- na pierwsze dziecko	

Osoba sporządzająca sprawozdanie:

imię i nazwisko: .....

telefon służbowy: .....

e-mail służbowy: .....

Data   sporządzenia   sprawozdania: .....

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego realizuje upoważnienie zawarte w podstawie art. 30 ust. 3 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wzory i sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz terminy i sposób ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia kompletności i jednolitości informacji przekazywanych przez podmioty realizujące ustawę oraz skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego finansowanych z budżetu państwa.

Upoważnienie to ma na celu uzyskanie przez ministra właściwego do spraw rodziny niezbędnego zakresu informacji pozwalających na trafną alokację środków finansowych pomiędzy podmiotami realizującymi zadania z zakresu świadczenia wychowawczego.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy organy realizujące świadczenie wychowawcze mają obowiązek sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji tego świadczenia i przekazywania ich właściwemu miejscowo wojewodzie za pomocą systemu teleinformatycznego stosowanego w urzędach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.). Następnie wojewoda sporządza zbiorcze sprawozdanie rzeczowo-finansowe i przekazuje je ministrowi właściwemu do spraw rodziny za pomocą systemu teleinformatycznego.

Projektowane rozporządzenie zakłada sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji ustawy w dwojaki sposób, tj.

- w okresie od dnia wejścia w życie ustawy do końca 2016 r. – co miesiąc (wzór sprawozdania określa załącznik nr 2),
- od 1 stycznia 2017 r. – co kwartał (wzór sprawozdania określa załącznik nr 1).

Zbieranie w 2016 r. danych o realizacji ustawy w okresach miesięcznych wynika z konieczności monitorowania wdrożenia ustawy oraz pozyskiwania aktualnej informacji o jej realizacji.

Załącznik nr 1 przewiduje przekazywanie następujących informacji:

Tabela A. *Wydatki na świadczenie wychowawcze finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń* dotyczy wydatków na świadczenie wychowawcze, zarówno przekazanych w formie pieniężnej, jak i rzeczowej czy też opłacania usług, a także liczby wypłaconych świadczeń.

Tabela B. *Informacja na temat należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych* oraz Tabela C *Informacja o odzyskanych świadczeniach nienależnie pobranych oraz świadczeniach niepodjętych* dotyczy kwot nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych,.

Tabela D. *Informacja uzupełniająca o realizacji świadczeń wychowawczych* dotyczy liczby złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz liczby wydanych decyzji w sprawach związanych z ustaleniem prawa do tego świadczenia

Tabela E. *Informacje o rodzinach pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko* dotyczy liczby rodzin pobierających świadczenie wychowawcze ze względu na spełnianie ustawowego kryterium dochodowego.

Tabela F. *Informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze* dotyczy liczby rodzin pobierających świadczenie wychowawcze ze względu na liczbę dzieci, na które jest pobierane to świadczenie .

Załącznik nr 2 przewiduje przekazywanie następujących informacji:

Tabela A. *Wydatki na świadczenie wychowawcze finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń* dotyczy wydatków na świadczenie wychowawcze, zarówno przekazanych w formie pieniężnej, jak i rzeczowej czy też opłacania usług, a także liczby wypłaconych świadczeń.

Tabela B. *Informacja o odzyskanych świadczeniach nienależnie pobranych oraz świadczeniach niepodjętych* dotyczy kwot odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.

Tabela C. *Informacja uzupełniająca o realizacji świadczeń wychowawczych* dotyczy liczby złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz liczby wydanych decyzji w sprawach związanych z ustaleniem prawa do tego świadczenia.

Tabela D. *Informacje o rodzinach pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko* dotyczy liczby rodzin pobierających świadczenie wychowawcze ze względu na spełnianie ustawowego kryterium dochodowego.

Tabela E. *Informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze* dotyczy liczby rodzin pobierających świadczenie wychowawcze ze względu na liczbę dzieci, na które jest pobierane to świadczenie.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem wejścia w życie ustawy.

Problematyka regulowana w projekcie rozporządzenia jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Wiodące: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Podsekretarz Stanu Bartosz Marczuk Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Olgięrd Podgórski Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, tel. 5290662	Data sporządzenia: 29 stycznia 2016 r. Źródło: art. 30 ust. 3 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. ...) Nr w wykazie prac:

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego realizuje upoważnienie zawarte w art. 30 ust. 3 ustawy z dnia ... o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z tym artykułem minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wzory i sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz terminy i sposób ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia kompletności i jednolitości informacji przekazywanych przez podmioty realizujące ustawę oraz skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego finansowanych z budżetu państwa.

Upoważnienie to ma na celu uzyskanie przez ministra właściwego do spraw rodziny niezbędnego zakresu informacji pozwalających na trafną alokację środków finansowych pomiędzy podmiotami realizującymi zadania z zakresu świadczenia wychowawczego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zakłada się sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w dwojaki sposób, tj.

- w okresie kwiecień-grudzień 2016 r. – co miesiąc (wzór sprawozdania określa załącznik nr 2),
- od 1 stycznia 2017 r. – co kwartał (wzór sprawozdania określa załącznik nr 1).

Zbieranie w 2016 r. w okresach miesięcznych danych o realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wynika z konieczności monitorowania wdrożenia ww. ustawy oraz pozyskiwania aktualnej informacji o jej realizacji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organy właściwe ds. świadczeń rodzinnych	Ok 2500 gmin	Dane administracyjne	Konieczność sporządzenia i weryfikacji miesięcznych w 2016 r. i kwartalnych od 2017 r. sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
Wojewodowie	16 urzędów wojewódzkich odpowiedzialnych za weryfikację sprawozdań		

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany, na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Ponadto projekt zostanie przesłany do wojewodów.

Projektowane rozporządzenie nie zostanie przesłane do konsultacji z partnerami społecznymi bowiem nie dotyczy zakresu zadań związków zawodowych ani organizacji pracodawców.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Nie dotyczy
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Umowy zawarte z dostawcami oprogramowania i aplikacji statystycznych zakładają bezpłatne dostosowanie aplikacji do zmian wynikających z przepisów prawa. W związku z powyższym projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na zwiększenie wydatków lub zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0	
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								

Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowane rozporządzenie nie będzie wywierało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie wpływa na pozostałe obszary	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		